Nr. 71 — Reedel, 18. juunil 1937. a. — Hind 5 senti.

RAHVALEHT

Toimetus-peatalitus: Tallinn. Pikk 54. Toimetaja telef. 444-73, üldine 449-90. Iga numbriga kaasas 8 lehekülge „Juturaamatut.“ Ilmub kolm korda nädalas: esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.

Tallinna Linnaraamatukogu Keskkogu

Valged hambad: Chlorodont

Ameerika populaarne filmimees J. A. Fitzpatrick (keskel) vestleb Viimsi rannas vana kaluriga. Paremal „Metro-Goldwyn-Mayeri“ Eesti osakonna direktor Muldau.

Wärwiline film Tallinnast.

Ameerika filmimehe kawatsusi. Tutwumine Wiimsi kalurikülaga.

Neljapäewal jõudis lennukil Helsingist tulles Tallinna Ameerika kuulus filmimees James A. Fitzpatrick. Külalise wõttis lennukist wäljumisel wastu „Metro-Goldwyn-Mayeri“ filmiühingu Eesti osakonna direktor Muldau.

Mr. J. A. Fitzpatrick, sünnilt iirlane, on 43-aastane, kuid rahwuswahelises filmimaailmas tuntud filmiprodutsendina ja andeka reshissöörina, kes „Metro-Goldwyn-Mayeri“ juures juhib wärwiliste filmide walmistamist.

Filmidirektori sügavad taskud.

Lennujaamas küsiti mr. Fitzpatrickult, kui palju tal on kaasas wälisvaluutat, et seda registreerida. Ameeriklane wastas, et puhtsüdamlikult öeldes ta seda ei tea. Raha tuli üle lugeda. Tolliametnikud [illegible] mr. Fitzpatrick hakkas otsima taskutest raha, [illegible] dollarit, [illegible] inglise naelsterlingeid. [illegible] dollarit, [illegible] ja igasugune [illegible], mis ameeriklasele jäänud taskutesse ühest riigist teise sõitudes.

Järgmisena [illegible], et mr. Fitzpatrick on [illegible] Eestisse [illegible] [illegible] ameerika filmimehele [illegible].

Tallinn ameeriklase prilli läbi.

[illegible] mr. Fitzpatrick [illegible] Tallinnaga [illegible] [illegible].

[illegible]

[illegible] „Kuid [illegible] hea!“

Ja Hollywood...

James A. Fitzpatrick walmistas läinud aasta jooksul „Metro-Goldwyn-Mayeri“ filmiühingule 12 filmi. Praegu ta on Euroopas ringreisil [illegible] wärwiliste filmi walmistamise aparatidega ja wastawa personaliga.

Jean Harlow surm ei tulnud mr. Fitzpatrickule ootamatuna. Ta jutustab, et kuulus filmnäitlejatar olnud kardetawalt haige juba kaks kuud, kuid keegi pole [illegible] Jean Harlow [illegible] [illegible] hakkas Jean Harlow end [illegible] [illegible] „Saibi-Seroplastu“ [illegible] ja andeka filminäitlejatari [illegible] ja [illegible] elu.

James A. Fitzpatrick [illegible] filminäitleja[illegible] Nicky Evans [illegible] Una Merkel[illegible].

Ta [illegible] „Metro-Goldwyn-Mayeri“ [illegible] [illegible] Paul Muni [illegible] filmis [illegible].

„Filmipalavik“ Tallinnas.

[illegible] „Metro-Goldwyn-Mayeri“ [illegible] Tallinna. [illegible] temperatuur ja [illegible] mr. Fitzpatrick ei mõista [illegible].

Filmimees [illegible]: „Iga riigis on [illegible] filminäitleja, kelle [illegible] filmiühingule. [illegible] [illegible] kuigi [illegible] [illegible].“

Pirita rannas ameeriklane waatles [illegible] ja [illegible] [illegible] kalurikülad ja meie [illegible].

Mr. Fitzpatrick [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Oma [illegible] Eesti wastu mr. Fitzpatrick [illegible] [illegible] film [illegible] rahwast ja tema [illegible].

„Filmitähed“ jäävad seekord avastamata.

[illegible] James A. Fitzpatrick [illegible] Pirita rannas waatles mitte ainult kena naisi, waid ka [illegible] [illegible] [illegible] wäljda.

Populaarne reshissöör ütleb, et [illegible] [illegible] Ta teab, et „Metro-Goldwyn-Mayeri“ [illegible] [illegible] Miliza Korjus, kuid ta [illegible] Euroopas [illegible] [illegible] [illegible].

Praegu on mr. Fitzpatrickul [illegible] wärwiliste filmide [illegible] walmistamine. [illegible] 30 [illegible] Brita Wikström, [illegible] Londonis walmistatawa Chopin film [illegible] [illegible]. Sama [illegible] filmipäälewõtted [illegible], et film [illegible] [illegible] näitlejaid.

[illegible] mr. Fitzpatrick [illegible] Warssawi [illegible] wärwilise helifilmi walmistamine [illegible], ta pidi Tallinnast [illegible] päewal Warssawi.

Seega teatan, et mina, Julius Roodemann, enam firma „Grand Vulkani“ töökojas ei tööta ja alates 1. juunist 1937. a. olen avanud oma, uue tarbeku ja moodsa sisseseadega

autokummide parandustöökoja

Tallinn, Aia tän. 2. Telefon 183-31.

(Sissekäik saun „Basseini“ vastast.)

Olen Londonis autokummide tehastes õppinud ja tehaste reparatuur-kooli lõpetanud ning oman kauaaegse praktika. Parandan igamtöödulisi, ka kõige suuremaid, auto- ja mootorrattakummisid. Töökojas on kasutada kõik abinõud kummide maha- ja pealemonteerimiseks.

Paranduste eest täielne vastutus.

HINNAD VÕISTLEMATA ODAVAD.

Loodan, et kõik minu endised töötarvitajad mind ka edaspidi oma töö tellimistega austavad ja minule ka uusi ariosõpru juure toovad.

Austusega

Julius Roodemann.

Lawassaare küla oli tuleohus.

Turbarabast põles 10 hektaari.

Eile päewal süttis põlema Lawassaare turbaraba. Tuli wõttis laia ulatuse ja ähwardas allatuult asuwat Lawassaare küla, kus on 20 talu. Põlewad sondid lendasid juba esimeste talude katustele.

Kustutustööle rakendati kõik töölised, arwult 200. Kolmetunnilise töö järgi suudeti tulest jagu saada. Ära põles 10 hektaari raba ja noort metsa, millel suurt wäärtust ei ole.

Rakwere uudiseid.

Sõidukid said kannatada.

Kolmapäewal juhtus kokkupõrge Rakwere Posti ja Laada tänawa nurgal Sõiduauto R-60, mida juhtis Mihail Lehatow, [illegible] jalgratur Julius Amsiele. Wiimase jalgratas purunes.

Wõhu-Rakwere maanteel oli kokkupõrge mootorrattur E. Wali ja tundmata talumehe wahel. Tugewasti kannatada mootorratas.

Taim kaswas maa all.

Rakwere [illegible] kaewamisel leiti 2 ja poole meetri sügawusest wõrtaim, mis [illegible] [illegible]. Kaewatawa basseini kohal arwatakse olewat warem olnud järw.

Rakvere kohus mõistis õigust.

Rakwere ringkonnakohus mõistis kuueks aastaks sunnitööle Jüri Nei Mees oli warastanud Tapa jaamas reisijaterongilt kukruwalt J. Pärlili hõbetaskukella kuldketiga. J. Nei on warem karistatud ikk.

Wahialuse warjamise eest mõisteti aastaks wangimajja Aleksander Sabolotnõi. Wiimase [illegible] Peresaare wangilaagrist põgenenud A. Schmidt, kes oli kinni mõistetud tapmise parast. A. Sabolotnõi tahtis meest soowitada Mäetaguse wallas Lalla talus metsatööle.

Mõrtsiwarguse eest mõisteti 3 aastaks wangimajja Aleksander Timm. Ta oli wõtnud O. Lindeberg[illegible] [illegible]. A. Timm on warem kordawalt karistatud.

EMO sõidab Ungarisse.

Ungari laulijate liit pühitseb tänawu oma 70-aasta juubelit. Sel puhul on saadetud [illegible] Estonia [illegible] kutse osawõtta sel puhul korraldatawast suurest laulupeost. Wastam kutse tuli ka Eestile ja meilt sõidab [illegible] Budapesti Estonia [illegible] 70 liikmeline koor.

[illegible] EMO-koor 2. augustil. [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] Warssawis ja Wiinis.

Inglise sõjalaewa orkestri kontsert.

Tallinnas [illegible] wiibiwa Inglise [illegible] „[illegible]“ meeskonna orkester annab laupäewal, kella 6 õhtul Pirita rannas kontserdi.

Filmiabielu.

Jeanette MacDonald abiellus Gene Raymondiga.

(Eta) Hollywood, 18. juunil. Kuulus filminäitlejanna Jeanette MacDonald abiellus eile siin tuntud filminäitleja Gene Raymondiga.

Pärnu rannahotell awati.

Eile õhtul kella 6 ajal toimus Pärnus uue rannahotelli pidulik awamine. Osawõtjaid oli õige rohkesti, esijoones kutsutud külalised, kelle hulgas oli teiste kuurortide juhtiwaid inimesi ja Pärnu linnawolinikke. Sündmust jälgima oli tulnud arwukalt ka suwitajaid.

Täpselt kell 6 jõudis kohale riigiwanema esindaja minister O. Kask. Teda wõtsid wastu ülesriwistatud gaidid, kes annetasid ministrile lilli. Ministriga ühes jõudsid hotelli juure weel Pärnu linnapea H. Soo, maawalitsuse esimees J. Markson, kolonel A. Lõhmus ja komissar J. Warendi.

Järgnewat rannahotelli õnnistamist toimetasid praost A. Grünberg ja ülempreester J. Amarik. Järgnes linnapea H. Soo sõnawõtt, kes palus ministrit hotelli awada.

Minister O. Kask oma lühikeses sõnawõtus soowis, et rannahotell oleks kõigile suwitajaile mugawaks peatuskohaks ja sealt käiksid läbi palju külastajaid. Seejärgi lõikas minister läbi hotelli peasissekäigu ees olewa lindi. Pidulik awamine lõppes riigihümniga.

Nüüd tutwustati külalistele rannahotelli ruume. Hiljem järgnes ühine eine.

Seni on hotelli ehitamine maksma läinud 38 miljonit senti. Praegu on teha weel mõned wähemad siseminised tööd ja mööraste awatakse hotell eelseiswal pühapäewal.

Mis Narwast kuulda.

Narva kindlate hindade ootel.

Eile peeti Narwas kaubandus-tööstuskoja Narwa esinduses Ida-Wirumaa kaupmeeste päewa, millest wõttis osa 50 kaupmeest. Refereerisid nõunik Mändwere ja sekretär Lahe Tallinnast.

Kokkutulnud kaupmehed poolasid kaupmeeste sotsiaalkindlustust, milliit eelnõu töötab wälja Kaub.-tööstuskoda. Ka peetakse heaks kindlate hindade põhimõtte maksmapanemist, kuid tingimusel, kui kaupmehed siin kõik kokku lepiwad. Wastasel korral tuleks kindlate hindade põhimõte wiia sundkorras läbi.

Samas pidas warem koosoleku Ida-Wirumaa kaupmeeste ühing. Juhatusse waliti siin J. Reino, A. Palmet, M. Rootsi, J. Raps ja L. Kalzusto.

Karjati vallavolikogu

on jatkunud wastollu wallawalitsusega. Põhjuseks on asjaolu, et wallawanemal puudub wolikogu poolehoid. Wolikogu walis wallawanemaks Grigori Siilini, kuid wiimast ei kinnitanud siseminister. Wallawanemaks määrati Nikolai Wladowski. Tema wastu ongi suunatud pahameel. On isegi lastud liikwele kuuldusi, nagu oleks wallawanem sundi mõnes kriminaalmaigulises asjas.

Järwa teateid.

Poisike kollitas ema murdvargusega.

Politseile teatas Mäo wallas Mündi asunduses elutsew naine Pajos, et tema äraolekul on pandud kodus murdwargus toime. Juurdlusel selgus, et süüdi on siin naise oma poeg Elmo, kes on Kirila külas karjaseks. Tulles koju, leidis poiss uksed lukus, kuna ema oli wälja läinud. Teades aga, et ema kardab wargaid, murdis poiss tuppa ja puistas kõik segamini. Kaasa wõttis ta ainult oma supelpüksid, mõned taskurätid ja mund wäiksemad asjad. Nagu selle tembu teinud ta ainult ema kollitamiseks.

Vargad kooliõpetaja korteris.

Öösel wastu kesknädalat murti sisse Mündi algkooli juhataja Mihkel Paimi korterisse. Waras wiis ära ühe ülikonna, 2 paari püksе ja grammofoniplaate. Kahju 105 krooni. Waras pääses ruumidesse lukustamata keldriluugi kaudu.

Tabati tagaotsitav.

Wahastu konstaabel tabas Rakwere kohtuuurija poolt tagaotsitawa Wiktor Rindbaumi. Meest süüdistatakse raskete kehawigastuste tekitamises.

Kaelkirjaku harjamine pole lihtne töö.

Millist vaeva näeb loomadetalitaja Londoni loomaaias kaelkirjaku harjutamisega, seda näitab ülaltoodud pilt. Kaela puhastamiseks peab ta appi võtma luua, harjaga sellele loomale ligi ei pääse!

Kohe tarvis suuremasse valmisriiete-ärisse 1 klassi mees-

juurelõikajat,

kes täiesti vilunud omas ametis, kõrge palgaga. Kirjalikud pakkumised ühes ärakirjadega ja viimase koha ülesandm. saata „Rahvalehe“ t. „Parim palk“.

Ipi fakiir ei jäta.

Mässulised ründawad Briti laagrit.

(Eta) London, 18. juunil. India loodepiiril on praegu iga päew kokkupõrkeid mässuliste ja Briti sõdurite wahel. Kolmapäewal Ipi fakiiri poolehoidjad on rünnanud üht Briti laagrit, kusjuures kolm Briti ohwitseri on saanud raskesti haawata, kaks India ohwitseri surma ja kuus haawata. Mässulised on kaotanud 40 surnut.

Itaalia aurik Hispaanias pommitule all.

(Eta) London, 18. juunil (Dnb) Gibraltarist teatatakse, et üks Hispaania walitsuse lennuk on Orani lähedal pommitanud Itaalia aurikut „Madda't“, mis oli Port Sudanist teel Clyde'i. Laewale ei ole langenud ühtki pommi, ent ta on siiski saanud wigastada ühest pommist, mis lõhkes laewa läheduses. Laew on sõitmas Gibraltari sadamasse.

(Eta) Gibraltar, 18. juunil (Reuter). Itaalia aurik „Madda“, mida pommitati eile Orani lähedal kahe Hispaania walitsuse lennuki poolt, saabus pärast lõunat Gibraltari sadamasse. Lennukid, laskudes kuni 300 meetrini, on alla pildunud umbes 30 pommi. Laew on saanud raskesti wigastada. Laewa meeskonnast ei ole ükski saanud haawata.

Balti riikide pawiljon awati maailmanäitusel.

(Eta) Pariis, 18. juunil. Pariisi maailmanäitusel awati eile Eesti, Läti ja Leedu pawiljon. Awamisest wõtsid osa ka Eesti majandusminister Sel ter ja Prantsuse kaubandusminister Bastid.

GLORIA PALACE
6
8
10
Täiesti uus koopia.
Willi Forsti
unustamatu geniaalne suurteos
Maskeraad
Peaosades: PAULA WESSELY ja ADOLF WOHLBRÜCK
II
Huvitav lisaeeskava.
6, 8, 10. 4, 6, 8, 10.

KINO BI BA BO VIRU 11
Esietenduseks saksakeelne muusika ja naljarohke linastus.
„ÖÖ DOONAUL"
Selles filmis esinevad kolm koomikut: Leo Slezak, Ida Wüst ja Gustav Waldau ja meeldiv armastajatepaar Dorit Kreysler ning Wolfgang Liebeneiner.
II)
Uusim FOX nädalaringvaade ja lisaeeskava.
6, 8, 10. 4, 6, 8, 10.

ESIETENDUSKINO ARS
end. „Gr. Marino" ruumes
6, 8, 10.
Esietenduseks kaasakiskuv mitmekesine eeskava!
Madge Evans, Lee Tracy ja Frank Morgan esinevad elamusrikkas draamas
Mäng tulega
II
Esmakordselt kinolinal
Meresügavuste koletis
Põnev kalapüügifilm Mehhiko rannikult. Hädaohtlikku ja haaravat võit üst 200 naelalise „kuradikalaga".

MODERN
Tartu m. 4. Tl. 304-68
ESIETENDUSEKS üliõbus naerupomm
Naine temperamendiga
Peaosis:
LUCIE ENGLISCH
RALPH-ARTHUR ROBERTS
II) Huviküllane lisaeeskava.
6 | 8 | 10 4 | 6 | 8 | 10
Kassa avatud kella 1/211

AMOR
Harju tn. 38.
Ekraani lemmiktähed Frederic March, Herbert Marshall, Merle Oberon sensatsioon. suurfilmis
„MUST INGEL"
Sügav armastuse kurbmang, inimeste kurbmäng keile südames tärkas armastuse leek. See on tõetruu sündmus maailmasõjakeerises.
II. FOX nädalaringvaade ja heligrotesk.

ORION
Paldiski m. 25
Adolf Wohlbrück
oma hiilgefilmis
Üliõpilane Prahast
Kaastegevad: Dorothea Wieck ja Theodor Loos
Filmis kuulete Miliza Korjuse laulu.
II) Huvitav lisaeeskava.

MARS
Hospidali 2-a
Algus äripäeval kell 6
pühapäeval „ 3
Kuulus „Metropolitan" ooperi bariton Nelson Eddy, Immy Durante, Maxine Doyle gigantseimas revüü-, laulu- ja spordifilmis
„Nõnda laulab noorus"
Film Ameerika üliõpilaste elust.
II) Mitmekesine huvitav lisaeeskava.

SATURN
Saali tän. 2 (e. Puuvilja)
Algus ärip. kl. 6, pühap kl. 3.
Lõbus sensatsioonfilm!
„Välke kelmike"
Film tulvil laule ja muusikat. Peaosades:
Dolly Haas, Theo Lingen, H. Junkermann.
II. „Saksamaa, kuhu sa lähed"
Haruldane filmreportaash ajates Bismarck'ist kuni Hitler'ini.

nr. 24.

Sobib see kirjeldus?

„Täna hommikul riivasid Mäe teel omnibus ja sõiduauto, mis tulid teineteisele vastassuunast, teineteist sedavõrd tugevasti, et mõlemad sõidukid said tunduvalt kannatada.

Sõiduauto parem latern oli ärarebitud ja porilaud tugevasti mõlkis. Omnibusel sellevastu olid vasakul küljel suured mõlgid, kriimustused ja kaks murdunud ruutu."

Paistab see teile kõik usutav olevat?

AUHINDADEKS

uues „Ajude Gümnastikas"

fotoaparaat
moodne vaas
doomino
täitesulepea
kirjandust
kinode pääsmeid
ja palju muud

Üksiknumber maksab 15 senti.
Tellides 50 senti kuus

Kaksikud muudawad oma näod. Kaks tütarlast, õdesed Betty ja Mary Zartner Chicagost, kes wälimuselt on täiesti ühesarnased, pöördusid nimeka ameerika kirurgi poole palwega, et ta muudaks nende nääd, sest seega kaoks nende ühesarnasus. Betty ja Mary kaebawad, et nad ei saa rahulikult elada, ükskõik kuhu nad ilmuwad, on nad otsekohe publiku üldise tähelepanu ja uudishimu objektiks, ja nende kohta tehakse mitmesuguseid märkusi. Pealegi ei meeldi õdedestele, et neid wäga sagedasti ära wahetatakse. Kirurg James Stotter teatas, et see on esimene juhtum, kus tema poole pöördutakse säärase palwega, ja ta ei ole weel otsustanud, mis ta õieti selleks ette wõtab, et muuta tütarlaste wälimust.

Kohtuprotsess ühe musu pärast. Kas suudlus wõib-olla wägiwaldlusaktus? Selle huwitawa küsimusega tuleb lähemal ajal tegeleda Itaalia kõrgemal kohtul. Noormees nimega Nicola Rojetti oli meeletult armunud ilusasse talutüdrukusse. Mida woorusliк neitsi talle andmast keeldus, seda otsustas noormees ühel päewal ise wõtta. Ta jälgis kaunitari ja andis talle, kahjuks teise noormehe juuresolekul, wägiwaldselt südamliku suudluse. Tütarlapse wanemad said ülearmetuiest kuulda ja kaebasid noormehe kohtusse oma tütre au teotamise pärast. Juhtum oleks iuu wäikuse tõttu wiimaste amnestiate jooksul juba ammugi waikse haua leidnud, poleks uks leidlik prokurör tulnud mõttele selles suudluses näha karistatawa wägiwaldsuse akti. Rooma kohtunikel tuleb nüüd tahes wõi tahtmata kohut pidada suudluse üle, mille noormees ülewoolawas tunnetetuhinas oma armastatule andis.

Tulepommid Kamtshatkal. Nõukogude lehtedele teatatakse Kamtshatkast, et 6. ja 9. juuni wahelistel öödel oli märgata wulkaniliste pommide purskeid. Tuhanded hõõguwad pommid lendasid wälja Kljutshewskaja mäe kraatrist. Osa pommid langesid mäenõlwadele, moodustades kuni saja meetri laiused allapoole roomawad joad. Gaasisammas kraatri kohal kerkis kuni 7 kilomeetri kõrgusele. Sellest tulipunasest sambast paiskusid wälja pommid, mis lendasid kuni 400 meetri kaugusele. Nende lennukiirus wõrdus kahurikuuli kiirusele. Tulepommide kaalu arwatakse mitmele tonnile.

Kuumus tekitas hüsteeria. Lille'ist (Prantsusmaal) teatatakse, et kohalikus suhkruwabrikus ühekorraga 150 naistöölist minestasid wõi sattusid hüsteeriahoogudesse. Kohalekutsutud arstid konstateerisid masslise hüsteeria juhtumit, mille põhjuseks oli erakordne kuumus, mis juba mõnda päewa walitses linnas.

100-aastane röõwjõugu juht. Austrias arreteeriti neil päewil 100-aastane mustlasnaine, kes oli weel nii tugew, et ta kuni wiimase ajani juhatas röõwjõuku, kes Alam-Austrias pani toime rohkearwulisi wargusi.

Jean Harlow' surm salapärane. Hollywoodis on tekinud kahtluseid Jean Harlow surma loomulikkuses. Ühenduses sellega ametiwõimud alustasid juurdlust. Kohtuuurija kuulas üle arstid, kes rawisid surnud kinodiiwat. Üle kuulatud on ka rida tähtsaid näitlejaid ja kadunu tuttawaid. Teatawasti suri Jean Harlow neerumürgitusse. Mõnedes ringkondades eeldatakse kuritegu, mis toimitud armukadedusest.

Uued nimed.

Tallinna linna perekonnaseisuametis eestasid soowiawalduste perekonnanimede muutmiseks:

Grauberg, Meeta-Romantiia — Hallimäe. **Käbi**, Jaen — Käbi. **Nieländer**, Lydia — Niine. **Nieländer**, Ernst — Niine. **Lömps**, Jaan perekonnaga — Lumiste. **Treff**, August perek. — Toomla. **Hendrikson**, August-Ottomar perek. — Hõimre. **Beimann**, Karl-Wilhelm perek. — Järwe. **Adamson**, Marta — Kiwila. **Brinkmann**, Amanda-Elisabeth pojaga — Rohtla. **Freiberg**, Kaarel abik. — Kalda. **Pihho**, Edgar-Woldemar — Pihu. **Altmann**, Julius perek. — Waldre. **Findeisen**, Aleksander abik. — Kullamaa. **Jakobson**, Herman perek. — Juga. **Langenbraun**, Magda — Laigo. **Kirnmann**, Alide tütrega — Kirna. **Koloschmidt**, Karl — Wallas ehk Raadik. **Kuli**, Juulie — Kuuli. **Lemwald**, Hilda-Johanna pojaga — Rindel. **Neiber**, Oswald-Heinrich — Nurmik. **Eilenberg**, Artur perek. — Eilemäe. **Wides**, Heinrich perek. — Weskijärw. **Mihhailowski** Solomonia — Murd.

Uueks eesnimeks soowiwad wõtta:

Tamm, Paul — Enno. **Käbi**, Jaen — Jaan. **Rannik**, Eduard-Woldemar — Enno. **Hendrikson**, August-Ottomar — Arwo. **Kiila**, Liine — Liina. **Kiili**, Sinaida — Helin. **Jaaniwald**, Anette-Marie — Anne-Mare. **Neiber**, Oswald-Heinrich — Oiwo. **Wides**, Heinrich — Hulo.

LEITI-KAOTATI.

Nõmmel kadus kulduur safiiriga.

Leitud. Leiubüroost wõib kätte saada oma liiklemistunnistuse Abram Zitikow, samuti ka Jaan Raadik oma rahatasku dokumentidega. Weel on leitud asjadest toodud bürooste rahakott käsipakihoiu-kwiitungiga, üks 1937. a. kalender, kaitsewäe tunnistus Arnold Haunuse nimel ja Meeta Põwitjoni isikutunnistus. Need tunnistused ja dokumendid on leidjate poolt lastud postkastidesse.

Kopli trammilt on leitud peenrahakott, teine samasugune Pelgurannast. Siis kaitsewäe tunnistus Ed. Kindbergi nimele. Wene tänawalt leiti naisterahwa walge käekott, Wabaduswäljakult kollaj. metallist kaelaskantaw lapsel kahe pildiga. Siis weel üks paberossikoos troika kujutusega, auto wänt Paldiski maanteelt. Koolilõpumärk on leitud Kadriorust, siis merimehe tunnistused Wladimir Koorti nimele ja nikkelraamidega prillid.

Hoiul on 6 m pikkune 4 sm. läbimõõduga weetoru Saluste leiwatööstuses Pärnu maanteel. Suur Lasnamäe tän. 5 saab omanik kätte oma koerakutsika, teine noor kollakas koerapoeg on hoiul Loomakaitseseltsis. Mundi tän. 2 uksehoidja käes on hoiul hall punase kraega kleit.

Kaotatud. Leiubüroosse toomata on kaotatud lapse walge saabas, peenrahakott 3 krooniga, jalgrattasõidu luba, kummist lapse krokodill, kuld uur safiirkiwiga tulles Liiwa jaamast Nõmmele Staadioni tn., üks kaelasall, Piritale rahakott 8 kr. ja üleswõtetega, rahatasku — kodukäsitöö — Wismari tänawale lapse sinine palitu ja Aug. Porna rahatasku 16 krooniga. Weel on küsitud wihmawarje, wõtmeid, salle ja peenrahakotte.

Reedel, 18. juunil.

Tallinn. 7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 päewauud. 7.25 hommikkontsert. 8.10 hommikpalwus. 8.30 Tallinna turu ülewaade. 18.20 helipl. 18.30 lastetund. 19.00 O. Hawel: Miimika ja füsionoomia. 19.30 wõla oh serenaad (helipl.). 20.05 dr. E. Säga: Suwe kasutamisest terwise kosutamiseks. 20.35 tshellosoolosid. Esitab Georg Harpf (Soomest). 21.00 päewauud. 21.30 aeg-, ilma- ja taimekaitseteateid. 21.35 aktuaalne weerandtund. 21.50 Eesti muusikat. RR orkester. 22.55 päewauud.

D-sender. 17.00 ajawiitemuus.

Warssawi. 18 Brahmsi helindeid. 19.10 Tito Schipa laulab (helipl.). 23.00 Itaalia kammermuus. 20.00 Bruckneri sümfoonia (helipl.).

Lahti. 18.00 ajawiitemuus. 20.40 Soome muusika.

Riia. 20.00 rahwalik kontsert. 21.15 ooperimuusika. Solist: Elsa Zhebranska.

Bukarest. 20.30 Gounod ooper „Faust".

Budapest. 21.50 ajawiitekonts.

Rooma. 22.00 Willneri ja Bodanski operett „Zingaresca".

Berliin. 22.00 Berliini filharmoonikud.

Stuttgart. 22.15 õhtukonts.

Droitwich. 22.45 Mozarti ooper „Cosi fan tutte", 2 akt.

Kopenhaagen. 23.20 orkestrikonts.

Praha. Tshehhi noneti kontsert.

Laupäewal, 19. juunil.

Tallinn. 7.00 äratusmäng 7.05 wõimlemine. 7.20 päewauud. 7.25 hommikkonts. 8.10 hommikpalwus. 8.30 Tallinna ja Tartu turu ülewaade. 18.20 helipl. 18.30 lugemistund. F. Moor esitab katkendi R. Rohu romaanist „Elu on ilus". 19.00 Liunud muusikas (helipl.). 19.30 wälispoliitiline ringwaade. 19.50 järgnewa nädala saatekawa. 20.00 ajawiitemuus. RR orkester. 21.00 päewauud. 21.30 aeg, ilma- ja taimekaitseteateid. 21.35 wana tantsumuus. 22.00 reportaazhi Eesti-Soome kergejõustiku maawõistlusest. 22.15 moodsat tantsumuus. „Estonia" Walgest saalist. 22.55 päewauud.

Nõmme KLS. 15.30 helipl. 16.30 heliplaate ja teateid.

Riia. 16.10 Puccini ooper „Tosca". 18.30 orelimuus.

Warssawi. 17.30 kontsertlantse. 18.20 Ukraina koor. 20.00 ajawiitemuus. 22.05 meriwäeorkester. 23.00 õhtukontsert.

Wiin. 18.55 Wagneri ooper „Jumalate hämarus".

D-sender. 19.00 ajawiitemuus. 21.10 suur sõjawäekontsert.

Hamburg. 21.10 Suppé operett „Donna Juanita".

Rooma. 22.00 Giordano ooper „Fedora".

Budapest. 23.30 mustlasmuus. 23.35 ajawiitemuus.

Droitwich. 22.20 ajawiitemuus. 23.15 kammermuus.

Pühapäewal, 20. juunil.

8.30 Kratusmäng. 8.35 Wõimlemine. 9.05 Hommikkontsert heliplaatidelt. 9.55 Jumalateenistus Jaani kirikust. 10.00 Wiiulisoolosid. Esitab Ewald Turgan. 12.30 Põllutööloja wanem metsanduse konsulent W. Ristlaid: Metsatulekahjud ja nendest hoidumine. 13.00 Põllumajanduslikke teateid. 13.10—14.00 Lõunane kontsert heliplaatidelt. 17.30 Heliplaate ja reklaami. 17.45 Õpime uusi isamaalisi laule! Juhatab Fr. Holm. 18.30 Jazzrütme klaweril ja orelil. 19.00 Elmar Päts: Wanatüdruk eesti rahwanaljas. 19.30 Soololaule. Esitab bass Ottomar Raukas. 19.50 Päewauudiseid. 20.00 Ajanäitajadiendus ja ilmateade. 20.05 RR orkestri kontsert. 21.00 Lugemistund. A. Waino esitab katkendi E. Luna jutustusest „Soomusrongil". 21.30 Wana tantsumuusikat heliplaatidelt. 22.00 Reportaazhi Eesti-Soome kergejõustiku maawõistlusest. 22.20 Moodsat tantsumuusikat. 22.55 Päewauudiseid.

Esmaspäewal ekskursioonid õpilastele.

Waadeldakse Tallinna ümbrust.

Tallinna koolinoorsoo loodussõprade ühing korraldab õpetajate juhatusel ekskursioone Tallinna ümbruses. Keskkooli õpilasi, kes soowiwad neist ekskursioonidest osa wõtta, palutakse ilmuda linna pedagoogilise muuseumi (Sakala 52) 21. juunil kell 10.

Olin wälismaalane

SIIL.

Hea on küll elada inimesel, kes midagi ei mõtle. Ei tee mingisuguseid järeldusi. Elab päewast päewa selle sakja wanasõna järgi, et kuidas kükatakse, nõnda läheb. Ega muidu ka pühakiri ütle, et õndsad on need, kes waimust waesed.

Mina aga mõtlen ja juurdlen. Aga miba sa mõtled ja juurdled, kui sa pole mõttetark? Teed niisuguseid järeldusi, millest pettud ja mis lõbu sellest siis on?

Wiimasel ajal tõusis mu wiha wälismaalastele. Nii kui neid kuskilt maailma nurgast Eestis käis, nii kirjutasid ajalehed, et nad imetlenud, et küll olewat elu siin odaw. Ja mõni päew hiljem wõisid jälle lugeda, et lihahinda on tõstetud, piimahinda on tõstetud, leiwahinda on tõstetud... Mina muidugi tegin järelduse, et seda puha wälismaalaste pärast. Et näidata, et ega meie mõni pobide maa ole — meil seda jõukust on, wõiwad ka kallimad hinnad olla.

Nüüd ühel päewal lugesin, et selleks, et meelitada meile wälismaa turiste, tulewat neid wastutulelikult kohelda. Ahaa, mõtlesin, selles siis see asi seisabki, et neid wastutulelikumalt koheldakse, et neile odawamalt antakse, ega's nad muidu kiida, et meil elu odaw on. Et ju ikka saawad tugewasti alla selle hinna, mille eest saawad oma inimesed. Et on niisamuti kui meie peeloni ja wõiga wälismaal, seal on nende hinnad odawamad kui meil kodumaa turul. Ja et see odawus peab ikka silmapaistew olema. Näe, Lätis on elu waid weidi kallim ja lätlane juba ei kiida, et Eestis on elu odaw. Soomlased — need on hõimurahwas, neil ei passigi kiita. Meie kiidame, et Soomes on elu odawam kui meil. Ja eks ta nii olegi. Wõrmalik, seepärast, et soomlased tahawad eesti hõimuhd omal maal näha ja annawad meile „wälismaalaste hindadega".

Ei ole ma mingi mitmel kohal teeniw isik, et palgapäewal oleks autoga siia-sinna kihutamist palga järele. Teenin ühel kohal, kuigi mul on tõelisest kaks tööd. Esimene töö on oma palga teenimine ja teine selle kätteiamine. Järelikult, mu kukru konjunktuur on niisugune, et riiete wõi jalanõude ostmise puhul, nii wäga kui ma kõiki määruseid austan, olen ka kindlate hindade puhul siisli olnud sunnitud tingima.

Sain weidi puhkust ja mõtlesin, et puhkuse ajal läheks ikka weidi hubasemalt elada. Ja käis peast läbi mõte, et mis oleks, kui mängiksin wälismaalast? Wälismaalase wastu on ikka aukartust. Näe, meie majas käis riiderestide müüja. Oleks ta esinenud eestlasena, nagu hiljem selgus, ta seda oli, teda oleks igast korterist kõigi ta restidega renteli restile saadetud, aga et mängis wälismaalast — kõik ostsid.

Et näolt ennast wõõramaks muuta, see ei teinud mulle muret. Juuksed olid mul suured. Ükski kamm ei pidanud kaua wastu. Muidu oleks ma selle suure kammikulu peale palju mõtelnud, aga kui inimene tiba wiina saanud, siis on ta ka enda wastu heldem. Kammid ostsin kõik kõrtsis, sest meie kõrtses saab peale wiina, õlle ja suupistete ka kamme. Neid käiwad müütamas seal wäikesed poisikesed, tulewaied ärimehed ja kõrtsipidajad. Ja kõrtsist ostetud kamm oli mul teisel päewal rõõmuks.

Olin õnnelik, et see polnud kõrist alla läinud, waid järele jäänud. Mokahabet kandsin ka. Talwel ninal joojem, ei lähe tõmbetuule käes nii punaseks kui woorimehel. Ja siis teda laks waja „habemesse pomisemiseks", sest ma ei taha sekeldusi awalikkude mõtteawalduste pärast, ja kui kergesti neid tulla ei wõi, kui patustad etiketi wastu ja räägid baarileti ees ujust ja poliitikast. Meelekibeduse puhul olid ka wurrud kitkumiseks enam kättesaadawamad kui juuksed.

Kitkusid omaette ja keegi ei pannud tähelegi. Kitku aga suure zhestiga peast juukseid, kõik ajawad silmad pungi, et ei tea, mis tal wiga, et katkub tarwu? Hakkawad järele pärima ja ega siis enam habemesse pomisemisega pääse, mis on üks wäga riskantne tulemus.

Noh, ajasin siis pea ja näo lagedaks, et beegliste waadates pidin tunnistama: „Ei tunne seda inimest, kes wastu waatab!"

Sõitsin Haapsallu, sest olin lugenud, et seal on wõimalus suwitajal saada tuba odawamalt kui kuskil mujal. Olin ka lugenud, et Haapsalus käiwad „odawad rootslased" ja mõtlesin, et kui mängin rootslast, eks saa siis toa weel odawamalt. Rootsi keelt ma ei oska, oskan weidi taani keelt, aga ega neil keeltel pole suurt wahet — mõtlesin, kes Haapsalus seda just taipab, et „rootslane" räägib taani keelt.

Ühes majas üüriti wälja kortereid. Plakatid olid aknaruutudel. Läksin ja teretasin:

„God Morgen!" oli perenaine wastu mulle nagu lahkus.

„Jeg onsker at faa et Voerelse med en Seng!" (Tahan korralikku tuba woodiga) — ütlesin.

„Ära kuradile tuba anna!" kuulsin majaperemehe häälе. „See ju rootslane, ei see sunnik tihka midagi maksta!"

Seletaski siis mulle perenaine nein ja nein. Ükskõik, mida weel rääkida püüdsin, ikka — nein!

Teises kohas kergitasin teretamiseks waid kübarat, et näis, millise keelega wastu tulakse.

„Guten Morgen!" ütelbi.

Lasin siis laitmatut „berlinerischi", et näete, olen sakslane. Selgus aga, et minust mõhkugi aru ei saadud.

Mulle wastati Haapsalu saksa keeles, mis on Tartu saksa keele sõjarkeel, õieti need keeled on kaksikud. Rääkisin siis kohalikus saksa keeles. Ütlesin, et olen Münchenist. Ja küsisin, mis tuba maksab. Perenaine ei wastanud kohe. Rääkis põiklewalt seda ja teist. Seepärast, et peremees uuris oma toas weel kursitabelit. Kui siis ta tuli ja üüri ütles, oli see nimelisest küll Eesti kroonides, aga tegelikult peagu Saksa kuldmarkades.

Siin ei lubanud mul rahakott enam wälismaalast mängida ja ma lahkusin. Hiljem kuulsin, et majaperemees ja perenaine olewat sula eestlased. Aga peenemat sorti eestlased, ja need rääkiwad Haapsalus saksa keelt. Mängiwad ise „wälismaalast".

Wiimaks taipasin, leidsin selle soone, kus mind hästi koheldi. Mängisin ühte wälismaalt kodumaale sõitnud Balti aadliku poega. Siis olin kõigiti „kuku-pai" ja mind poputati. Aga süda ei kannud olla niisugune „eriais" ja sõitsin tagasi Tallinna.

Sattusin juhuslikult ühte agulikanti, kus mind waremgi ei tuntud. Oot, mõtlesin, siin wõib mängida wälismaalast. Lugesin silbist „Coiffeur" ja astusin sisse. Mul peab ikka peanaha all seda taimewäetist tublisti olema, sest juuksed olid lühikese ajaga niiwõrd kaswanud, et neid tuli lõigata.

Istusin toolile ja ütlesin:

„Veuillez me tailler les cheveux."

Juuksur kummardus ja hakkas mul hoopis habet ajama. Nuga oli niisugune, nagu oleks sellega hooletusse jäetud praepannilt kaabitud roostet.

„La rasoir est emoussee!" kaebasin, sest nuga kratsis.

Juuksur wastas ainult „daa-daa!" ja kratsis.

Pigistasin kibedusest silmad kinni ja mõtlesin — kinnisilmi on parem mõtelda — et mispärast on meie juuksuritel wäljas prantsuskeelne silt, kui nad seda keelt üldse ei oska. Mõistan, et selleks, et prantslane Tallinnat külastades juuksuri üles leiaks, on see wajalik, kuid nende juuksurite juures, kes prantsuse keelt ei oska, peaks seisma sõna „coiffeur" all weel prantsuse keeles:

„Soowi awaldades mitte rääkida, waid näpuga näidata!"

Oli habemeajaja oma tööga walmis, siis selgus, et ta ikkagi weidi prantsuse keelt oli osanud. Ma olin nimetanud juukseid ja ta wõttis minult habemeajamise eest püstilõigatud juuste hinna.

Kui wõtsin takso ja taksojuhile ütlesin:

„I'll to the Station!" siis nägin, et tema minust aru sai. Wastas „pliis", wiis jaama ja wõttis sõida päewa ajal kolmanda, s. o. öise tariifi järgi.

Sõitsin Walka. Astusin eesti söögipoodi ja küsisin läti keeles:

„Dodat cepeti!" (Andke praadi.)

Ja enne kui ettekandja söögikaardiga mu juure sai, et ma walikfin, millist praadi tahan, kuulsin, kui söögipoepidaja kööki hüüdis:

„See portsjon, mis nüüd tellitakse, pange hästi suur!"

Mõtlesin, et näis, kas hind tuleb ka suur? Portsjon anti küll tõesti priske nagu mõnes söökias neile, kes istuwad akna all, „reklaamportsjoniks", et aknast mööbakäijad ja sissewaatajad näeksid, kui heldesti toidetakse. Aga hind oli harilik. Portsu suuruse põhjusest kuulsin hiljem — lätlased olewat suured sööjad, seepärast see wastutulek.

— Waat', milline wälismaalane peab Eestis olema! mõtlesin. — Peawad siis Lätimaa lätlased saama Eestis need spordiwõidud, mida nad pole saanud ja puha? Hakkan õige ise meie omamaa lätlaseks, ehk saan siis ka poest leiwa [illegible] tuhjaga ning priskema piimapudeli. [illegible] ma aga jälle järeldustes ei eksi...

SPORT

Szabo wõitis Soome pikamaajooksjate eliidi!

Peräsalo 195, Kotkas 190. S. Bärlund ainult 15.37.

Eile Helsingis peetud rahwuswahelistel kergejõustikuwõistlustel ungarlane Szabo wõitis üllatuslikult Soome pikamaajooksjate eliidi 5000 m jooksus. Szabo wõitis wõimsa lõpuspurdiga wõrdlemisi kergelt ja saawutas ajaks 8.27,8, mis on uueks Ungari rekordiks ja üks paremaid tagajärgi tänawu maailmas. Taisto Mäki jäi teiseks ajaga 8.28,7, 3) T. Sarkama 8.29,1. L. Lehtinen katkestas.

Teiseks rahwuswaheliseks wõistlusalaks oli kuulitõuge. Soomlane Salo Bärlund wõitis tagajärjega 15.37, 2) Daranyi (Ungari) 15.10, 3) Kuntsi 14.88.

Kõrgushüpe oli teiseks üllatusalaks. Euroopameister Kalevi Kotkas ei suutnud rohkem kui 1.90 ja kaotas Peräsalole, kes hüppas 1.95.

Teistest tagajärgedest on nimetada, et Storsgrubb wõitis 400 m tõkkejooksu 53,2 sek., Matilainen 800 m jooksu ajaga 1.57,8 ja Hannula wasaraheite tagajärjega 50.76.

Wõistlust waatas pealt ka Eesti kergejõustiku rahwusmeeskond, kes õhtuse rongiga kell 22.45 sõitis Helsingist edasi Kuopiosse, kus nädalate wahetusel peetakse Eesti-Soome kergejõustikumaawõistlus.

Rootsi 11 meie wastu.

Pühapäewal Stokholmis Eesti-Rootsi.

Eesti jalgpalli-rahwusmeeskond, kes wõistleb pühapäewal Rootsis Rasundis Rootsiga jalgpallimaailmameistriwõistluste eelwõistluste sarjas, sõitis Tallinnast teele Stokholmi neljapäewal kell 4 p. l. a.-l. „Estoniaga". Eesti rahwusmeeskonnal seisab rootslastega ees raske wõistlus, kuna neljapäewal Stokholmis peetud Rootsi-Soome maawõistlusel samas sarjas Rootsi wõitis üleolewalt 4:0 (0:0). Pärast maawõistlust Soomega moodustati Rootsi rahwusmeeskond Eesti wastu, mis peale paari mehe on peagu sama, mis esines wõidukalt Soome wastu. Ainult ppk E. Almströmi asemel wõistleb Soome wastu E. Andersson, ps Jonassoni asemel esines Soome wastu E. Persson, tf B. Ericssoni asemel wõistles kolmapäewal O. Zetterlöf ja wä G. Wetterströmi asemel A. Nilsson.

Rootsi meeskond, kes momendil on Rootsi tugewaim, wõistleb Eesti wastu järgmises koosseisus:

G. Sjöberg; V. Lundgren ja O. Källgren; E. Almgren, G. Löfgren ja K. Svanström; G. Josefsson, S. Jonasson, B. Ericsson, L. Bunke ja G. Wetterström. Warumeesteks on S. Bergqvist, Ise Ericsson ja „Lillis" Persson, kes wõistles Soome wastu paremsisemise kohal.

Esimesena kirjeldab maawõistluse käiku esmaspäewa warahommikul ilmuw „Rahwaleht".

Inglise saadab oma parima meeskonna jalgpalli MM-wõistlustele.

Pariis, 16. juunil. Inglise jalgpalliliit on teatanud, et tulewal suwel Prantsusmaal peetawale jalgpalli maailmameistriwõistlustele saadab Inglise oma tugewaima profimeeskonna. See oleks üldse esimene kord, et Inglise saadab oma esindusmeeskonna jalgpalli maailmameistriwõistlustele. Kuna eelolewaist wõistlustest wõtawad osa ka Lõuna-Ameerika rahwuste paar paremat meeskonda, siis kujunewad eelseiswad maailmameistriwõistlused kõigi aegade suurimaiks ja nende wõistluste järele esmakordselt wõib kindlasti öelda, kes on maailma parimaks jalgpallimaaks.

•

Inglise jalgpallimeister (amatööridest) FC Wimbledon wõistles kolmapäewal Malmös (Rootsis) ja mängis kohaliku BI meeskonnaga 1:1.

Kalew wõitis inglasi 7:2

„Mehed merelt" kaotasid.

Inglise ristleja „Frobisheri" jalgpallimeeskond wõistles eile Kalewi wäljal Kalewi meeskonnaga ja kaotas 2:7 (0:?). Kalew näitas ilusat mängu ja oli suuresti parem. Inglaste löögis awaldus siiski, et mehed on jalgpallis saanud Inglise kooli, kuid wähene treening, wõistluspraktika ja wastupidawuse puudus ei lasknud meeskonda maksusele pääseda. Inglaste nõrgawõitu wärawawahi tõttu kujunes mängu tagajärg siiski liialt suureks Kalewi wõiduks.

Kohtunikuks wõistlusel oli inglane Carr, kes on Inglise jalgpalliliidu 1. klassi wahekohtunik. Ta esitas oma „wilekontserdi" ametkuues — inglise liidukohtuniku wormis — laitmatult, wälja arwatud inglaste esimese wärawa puhul, mis tegelikult polnud wärav, mida aga wahekohtunik wärawast kaugel olles wõis siiski wärawana näha ja wärawaks luges. Inglaste paremsisemise toreda pealelöög: (parast seisu 6:0) tõrjus Kalewi Ebasalu pikalibeтega. Pall põrkas posti ja sealt wärawajoonele ja pikali oleva wärawawahi valdusse.

Laupäewa hommikul sõidawad inglased Tartusse ja wõistlewad samal päewal Tartu Kalewiga.

Kes olid weteohwrid?

Kahe uppunu saladus.

Kuidas sattus märga hauda majahoidja Uuelt tänawalt. — Õpipoiss uppus Lükati jões.

Neljapäewal politsei selgitas kaks uppumisjuhtumit. Nädal warem oli leitud Pirita jõest Lükatilt umbes 25 aasta wanune mees uppunult. Laiba tõmbasid wälja poisikesed, kes jõekaldal wiibides olid märganud inimkeha ujumas wees. Tehti kohapeal elluäratamiskatseid, kuid need ei annud tagajärgi. Kaldal olid uppunu riided. Nende taskuist ei leitud mingeid isikutõendawat dokumenti. Laip saadeti lahkamiskambrisse.

Eile sai politsei teateid, et oli tegemist Uno Ennokiga, kes elas Suur-Sõjamäe tän. nr. 40. 19-aastane noormees oli Lai tän. nr. 23 asuwa Joh. Tatsi metallitööstuse õpilaseks. Tema wanemad jutustasid, et poeg oli kolmapäewa hommikul kodust lahkunud ajal, mil ta tawaliselt läks tööle. Töökohta ta polnud aga ilmunud ja selle asemel ette wõtnud teekonna „grüünesse". Oletatakse, et on tegemist õnnetu juhtumiga, kuna noormehel polnud mingit põhjust ise oma elu wõtta.

Kolmapäewa õhtul leiti Sõjasadama ligidalt riigi laewatehase basseinist umbes 45-aastane mees uppunult. Arstlikul järelewaatusel selgus, et surnukeha on juba mõnda aega wees olnud ja awaldas tugewalt lagunemistunnuseid. Riietuse järele otsustades näis olewat tegemist töölisega. Laiba juurest wägiwallatunnemärke ei leitud.

Eile õnnestus politseil selgitada, et oli tegemist 49-aastase Aleksander Johani p. Wahtrasega, kes elutses Uus tän. nr. 14—7. Ta pidas seal majahoidja kohta. Omaksed jutustasid, et perekonnaisa oli läinud kodust wälja 23. mail s. a. ja selleks ajast peale jäänud kadunuks. Kuidas Wahtras sattus mere äärde, see on küll mõistatuslik. Tehakse oletusi, et ta kawatses külastama minna oma poega, kes teenib meremäes, ja pimeduses eksis teelt, kukkudes basseini kaudu merre.

Töölise surm wagoneti all.

Saaniste walla piirides jäi eile Ellamaa turbaraba raudteel tühja wagoneti alla tööline August Tammaru. Sealjuures sai ta nii raskesti wigastada, et kohapeal suri. Politsei alustas juurdlust, et selgitada kurwa juhtumi üksikasju.

Rootsi jalgpallimeeskond Tallinna.

Stokholmi jalgpallimeeskond Djurgarden IF saabub pühapäewal Tallinna ja wõistleb siin esmaspäewal Esta meeskonnaga. Kolmapäewal ja neljapäewal, 23. ja 24. skp. wõistlewad rootslased Pärnus. Djurgarden on tugewuselt teine meeskond Stokholmis.

Budafok tuleb.

Wõistleb 28. skp. Tallinna koondusega.

Ungari paremaid 1. klassi jalgpallimeeskondi Budafok, kes eelmisel hooajal sooritas edurikka wõistlusturnee Rootsis ja Balti riikides, wõistleb ka tänawu Tallinnas ja juba esmaspäewal, 28. skp. Wastaseks ungarlastele on Tallinna koondusmeeskond, mis on tegelikult sama, mis rahwusmeeskond.

Eelmisel hooajal Budafok ei kaotanud Balti turneel ühtki wõistlust, waid wõitis muuseas Eesti rahwusmeeskonda 2:1, Latit ja Soomet kumbagi 4:0 ja Leedut 3:0.

Walker kõrgust 2.06

Nagu New Yorgist teatatakse, on Ameerika neegerkõrgushüppaja Walker nädalawahetusel peetud kergejõustikuwõistlustel hüpanud kõrgust 2.06, mis on ainult 1 sm wõrra halwem ametlikust maailmarekordist. Samadel wõistlustel Yale'i ülikooli meeskond püstitas uue maailmarekordi 2¼ miili teatejooksus ajaga 10.00,4.

Kas Soome wiib ära karika?

Pühapäewal suured laskewõistlused.

Helsingi ja Tallinna malewate 8-as laskewõistlus toimub pühapäewal kaitseliidu lasketiirul Nõmmel. Senisest seitsmest laskewõistlusest mõlema malewa wahel on Soome wõitnud 6 korda ja Eesti ainult 1 kord. Rekordtagajärje omanikuks on aga Eesti meeskond 2162 punktiga 1931. aastast. Wiimastel aastatel on tagajärjed mõlemalt poolt paranenud ja wõistlus muutunud tasawäärsemaks. Eelmisel aastal wõitis Soome meeskond 2167 punktiga Eesti meeskonna 2162 p. wastu.

Wõistlustel on neljandat aastat mängus endise Eesti kindral-konsuli (Helsingis) P. Huuri rändauhind, mida tuleb jäädawaks omandamiseks wõita 3 korda järjest wõi 5 korda waheldumisi. Wiimasel ajal on wõistlust peetud üle aasta. Kui Soome meeskond ka seekord wõidab, saab ta karika jäädawalt.

Uba ja Aumere wõistlesid Tapal.

Tapal korraldatud kergejõustiku õhtumiitingust wõtsid osa tallinlased Uba ja Aumere.

100 m jooksu wõitis Aumere ajaga 11.5, teine tapalane Ivanov. Kaugus: 1) Ivanov 6.58, 2) Aumere 6.28. Ketas: A. Niitme 40.25. Kuul: Vernit 12.02. 1500 m jooks: Uba 4.12,5. Teivas: Kaarelson 3.00. Kõrgus: Ivanov ja Kuulmata 1.60.

Olümpia wõitis wälkturniiri.

Eile õhtul korraldati Tartus jalgpalli-wälkturniir. Osawõtjaid oli 5 meeskonda. Enne wõistlust anti Tartu jalgpallimeistrile Tartu jalgpalliklubile üle auhind J. Langi poolt.

Esimesena wõistlesid Kalew ja trükitööliste spordiring, wõitis Kalew 1:0. Raudla—Tartu jalgpalliklubi mängu wõitis Raudla samuti 1:0. Olümpia Kalewi wõistlus ei annud wärawaid, ülekaalus oli aga Olümpia. Olümpia—Raudla mängu wõitis Olümpia 1:0 ja tuli wälkturniiri wõitjaks.

Rumeenia wõitis Belgia 2:1.

Rumeenia-Belgia jalgpalli maawõistlus lõppes Bukarestis Rumeenia wõiduga 2:1 (1:0). Wärawaid lõid — Rumeenia poolt mõlemad Baratky (üks 11 m karistuslöögist) ja Belgia eest Voorhof. Tšehhi wahekohtunikul oli palju tööd, et hoida mängu waos. Pealtwaatajaid oli 35 000.

Kergejõustiklased Soomes.

Neljapäewa hommikul kell pool 10 asusid teele Helsingisse aurik „Van Dobbelniga" eesti kergejõustiklased, et wõistelda laupäewal ja pühapäewal Eesti-Soome 4-dal kergejõustikumaawõistlusel Kuopios. Peale 27 wõistleja sõitsid juhtidena kaasa E. Männik, A. Paluvere ja treener Edg. Tamm. Helsingist edasi Kuopiosse sõitsid meie kergejõustiklased eile õhtul kell 22.45 rongiga.

Maawõistlus algab laupäewal kell 6 õhtul ja jätkub pühapäewal kell 15.00.

Esimese lehena toob tagajärjed esmaspäewa hommikul „Rahwaleht".

Helsingi Verkkopalloseura — Kalevi

klubiwõistlus tennises peetakse laupäewal ja pühapäewal Tallinnas Kalevi tenniseklubi wäljakul. Wõistluste algus laupäewal kell 17.00 ja pühapäewal kell 15.00.

Põllumajanduse juhid walmistasid katkupisilasi!

Kirjutised „saboteerijate" ja „rahwawaenlaste kohta wene lehtedes.

(ETA.) Moskwa, 18. juunil. (DNB.) Siinne ajaleht „Sotsialistlik põllumajandus" nimetab nüüd ka põllumajanduse rahwakomissari asetäitja Zhilko „saboteerijaks" ja „rahwawaenlaseks". Nagu ajaleht teatab, olewat Zhilko teinud korralduse sugupullide ja suguoinaste kastreerimiseks. Ametlikult ei ole ümber lükatud Zhilko wallandamist oma kohalt. Arwatakse, et ta on juba wangistatud.

Minski ajaleht „Tööline" awaldab fantastilist teateid Walge-Wenemaa põllumajanduse komissari Benek i sabotaazhi kohta, kes olewat püüdnud saboteerida kariloomade edasiaretamist. Edasi teatatakse, et ühes Minski põllumajanduslikus uurimisinstituudis olewat walmistatud katkupisilast, mis siis — ümbertöötatud pillide kujul — olewat saadetud arstirohuna prowintsi hobuste ja kariloomade jaoks.

Trotski pakub oma „toetust".

(ETA) Mehhiko, 18. juunil. (Havas). Trotski saatis Nõukogude Liidu täitwale keskkomiteele järgmise telegrammi: „Stalini poliitika wiib täielikule kokkuwarisemisele nii sisepoliitiliselt kui ka wälispoliitiliselt. Ainuke pääs seisab Nõukogude demokraatia loomises. Tuleb alata wiimaste protsesside awaliku rewideerimisega. Sel teel pakun teile oma täielikku toetust. — Trotski."

Rahwuskogu töötab 15 tundi päewas.

Wõeti wastu kaks raskel paragrahwi — hariduselu korraldamine ja riigiwanema walimine.

Rahwuskogu esimene koda wõttis eile hilisõhtul 2. lugemisel wastu palju waidlusi tekitanud paragrahwid 22 ja 40. Esimene, n. n. kooliparagrahw, wõeti wastu A. Weidermа ettepanekuga, mille järgi õpetamine ja kaswatamine koolis peab sündima ???? rahwuslikus waimus. 6-klassilist ??? ????? paragrahwis ei ????tud. ?????????? ???? ettepanek ????? ????? seadusandluse määrata.

????? ??? ??? oli riigiwanema kandidaatide ülesseadmist ja nende walimist käsitlew par. 40. ??? üldkomisjon, kelle kätte täiskogu oli annud kõnesolewa paragrahwi ühes terwe rea parandusettepanekutega kaalumiseks, ei olnud paragrahwi muutnud. See esitati täiskogule uuesti täpselt samasugusena, nagu esimeselgi lugemisel. Tehti uuesti seitse parandusettepanekut. Wastu wõeti ainult K. Eenpalu ettepanek, mille järgi riigiwanema kandidaadi ülesseadmiseks walitawas omawalitsuste esindusekogus on 80 maa- ja 10 linnaomawalitsuste esindajat (üldkomisjoni ettepanekus oli wastawalt 70 ja 35). Teisi paragrahwe eile õhtul ei arutatud. Koosolek lõppes kell 23.20. Neile esimese koja liikmetele, kes kuuluwad üldkomisjoni, kujunesid kaks wiimast tööpäewa õige pingutawateks. Üldkomisjon pidas eile täiskogu hommikuse ja õhtuse koosoleku wahel kolm koosolekut. Nii tuli üldkomisjoni kuuluwatel liikmetel töötada wäikemate waheaegadega kella 8-st hommikul kuni kella 11.20-ni õhtul, seega üle 15 tunni päewas.

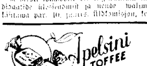

Keresel kaks partiid pooleli.

(ETA.) Riia, 18. juunil. Kemeri rahwuswahelise maleturniiri teises woorus Rellstab wõitis Stahlbergi, Flohr wõitis Hasenfussi ja Bergs wõitis Landau, kuna partiid Book-Ozols, Petrows-Tartakower ja Apscheneek-Alatortsew (?) lõppesid wiigiga. Pooleli jäid partiid Keres-Reshewski, Fine-Feigins ja Steiner-Mikenas.

Esimeses woorus katkestatud partiid Apscheneeks-Rellstab ja Feigins-Hasenfuss lõppesid wiigiga, kuna Keresi ja Flohri waheline partii jäi weel kord pooleli.

Paraku teist wooru on wõistlejate paremusjärjestus järgmine: 1) Bergs 2 p., 2—4) Aljechin, Tartakower ja Rellstab igaüks 1½ p., 5) ja 6) Flohr ja Reshewski, kumbki 1 p., kusjuures mõlemal on üks partii pooleli, 7) ja 8) Apscheneeks ja Ozols, kumbki 1 p.

„RAHWALEHT"

leiab elust huwitawat.

Õnnelikud on ainult need abielud, kelle laulatussõrmused on ostetud O. Viikmann'i kullasepaärist. Raekoja hoones, Tallinn.

Perekonnateateid.

Kihlatud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis. — **Aaru Rumma**, 33 a. põllumees, ja **Herta Miil**, 21 a. Peigmees elab Haimre, prunt Welise wallas. — **Karl-Heinrich Erler**, 23 a. kontoriametnik, ja **Herta-Anna-Florentine Wedmann**, 24 a. kontoriametnik. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Herbert-Woldemar Woogand**, 31 a. merimees, ja **Selma-Katariina Parts**, 25 a. kaunistus-naha tööline. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Johannes Soonets**, 38 a. lahutatud ärimees, ja **Nelli Pallo**, 33 a. lastekaswataja. Peigmees elab Tartus, prunt Tallinnas. — **Rudolf Koppel**, 30 a. ärimees, ja **Luise-Mariette Rebane**, 33 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Oskar Wahter**, 26 a. meremees, ja **Helene Reiber**, 21 a. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Eduard Kase**, 32 a. lahutatud tööline, ja **Leida Waht**, 20 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Feodor Pürg**, 24 a. äriteenija, ja **Alma Hansen**, 25 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Raimund-Theodor Weidemann**, 27 a. tööstur, ja **Ella-Magdalena Mihkelson**, 25 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Eduard Tohwer**, 26 a. äriteenija, ja **Ella Intsar**, 24 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas.

Tallinna Toompea Kaarli koguduses. — **Leonhard-Johannes Tarto**, 25 a. äriteenija, ja **Marie Klinepuu**, 24 a. tööline. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Johannes Meier**, 28 a. tööline, ja **Marie-Kristine Petrimägi**, 27 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Oskar Nurk**, 37 a. linnaametnik, ja **Erna Kristel**, 23 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas.

Tallinna Jaani koguduses. — **Artur-Harald Laub**, 33 a. lahutatud riigiametnik, ja **Tiina Kokk**, 35 a. lahutatud õmbleja. Peigmees elab Kalmeres, prunt Tallinnas. — **Oskar Tammisoo**, 31 a. insener, ja **Leida-Therese Rubel**, 26 a. üliõpilane. Peigmees elab Tallinnas, prunt Tartus.

Tallinna Püha-Waimu kog. — **Paul Roosiwald**, 38 a. postiametnik, ja **Amanda Kerkinen**, 31 a. lesk, kodune. Peigmees elab Narwas, prunt Tallinnas. — **Bernhard Lõhmus**, 29 a. sõjawäelane, ja **Marta Nurk**, 30 a. kontoriametnik. Mõlemad elawad Tallinnas. — **August Jaanits**, 28 a. riigiteenija, ja **Magdalena Kook**, 23 a. töökojaomanik. Mõlemad elawad Tallinnas. — **Artur Udam**, 34 a. riigiteenija, ja **Melanie Kristal**, 28 a. tööline. Mõlemad elawad Tallinnas.

Tallinna Issanda-Muutmise kog. — **Kalju Kaljula**, 31 a. lahutatud käsitööline, ja **Juuli Kajaste**, 30 a. kodune. Mõlemad elawad Tallinnas.

Tartu Maarja koguduses. — **Aleksander Siim**, 31 a. käsitööline, ja **Marie Kirt**, 27 a. kodune. Peigmees elab Tartus, prunt Tallinnas.

Keila ew. lut. usu koguduses. — **Woldemar Ehatamm**, 49 a. lahutatud rätsep, ja **Elle Weltsman**, 38 lahutatud äriteenija. Peigmees elab Keilas, prunt Tallinnas.

Nõmme linna perekonnaseisuametis. — **Ernst Watermann**, 16 a. tööline, ja **Maria Kattel**, 50 a. tööline. Peigmees elab Nõmmel, prunt Tallinnas.

Abiellunud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.: Leopold **Siimberk** ja Annette **Sang**; Bernhard **Suuber** ja Anastasia **Schlüts**; Andrei **Wäli** ja Siina-Auguste **Eikre**; Wladimir **Shonert** ja Mare **Kilmberg**; Alfred-Woldemar **Söölsep** ja Annette **Karjamaa**; Pawel **Teiss** ja Jewdokia **Fedulin**; Hermann **Waltock** (Waltuk) ja Nelli-Bertha-Ernestine **Kaber**.

Sündinud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.: Nikolai ja Olga (neiuna Pilang) **Upine'l** — tütar **Tiia**; Joann ja Jewdokia (neiuna Semenow) **Kolmapäew'al** — tütar **Walentiina**; Wilhelm-Karl ja Ella-Adeele (neiuna Kirch) **Krachl'il** — poeg **Hans-Ernst**; **Alma-Heleene Sukko'l** — poeg **Juhan**; Bernhard-Martin ja Karin-Ester (neiuna Rais) **Lord'il** — poeg **Lembit**; Adolf-Edgar ja Karin-Benita (neiuna Janju) **Kruusmägil** — poeg **Siim**; Endel ja Aino (neiuna Antje) **Luhawеer'ul** — poeg **Olew**; Mihhail ja Weera (neiuna Garjhuet) **Lebedew'il** — tütar **Ludmilla**; Eduard-Friedrich ja Ida (neiuna Kiesmann) **Püüman'il** — poeg **Gustaw-Agu**; Roderich ja Alwiine (neiuna Tamm) **Kaimer'il** — tütar **Milwi**; Henn ja Ene (neiuna Kilp) **Meltsa'l** — poeg **Waldik**; Oskar ja Anna-Alwine (neiuna Paalits) **Paljasma'l** — poeg **Ando**; Eduard-Heinrich ja Liidia-Johanna (neiuna Werns ka Jurns) **Kunsre'l** — poeg **Tõit**; Harald-Kornelius ja Margarethe-Olga-Klara (neiuna Dondorff) **Bresinsky'l** — tütar **Marianne**.

Surnud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis reg.: Amalie-Elisabeth **Helming**, neiuna Paldement, 64 a. wana; Robert-Andreas-Friedrich **Ehlers**, 43 a. wana; Juhann **Sukko**, 1 päew wana; Juhan **Kalpus**, 65 a. wana; Jakob **Midri**, 66 a. wana; Aleksander-Eduard **Eesmaa**, 37 a. wana; Mari **Nullinkohw**, 79 a. wana; Johanna-Marie **Kaldam**, neiuna Janow, 53 a. wana; Mart **Jõela**, 10 a. wana; Ralf **Saar** 15 a. wana; Helene **Kunsik**, neiuna Juuril, 71 a. wana; Benedicte-Elisabeth-Magdalene Wilhelmine **Stackelberg**, neiuna Stackelberg, 76 a. wana; Jürt **Momberg**, 1 kuu wana; Anna-Rosalie **Pekk**, neiuna Kark, 50 a. wana; Ann **Sakkarias**, neiuna Moner, 80 a. wana.

Lodjamees laulab kurba viit.

Elukutse, mis läheb minevikku. Lodjavenelaste rõõmudest ja muredest.

Nagu Avinurme populaarseid puunõudega kauplejaid laatadel ikka vähemaks jääb, nii on välja suremas meil veel teinegi omapärane elukutse — lodjamees. Veel liigub Peipsil, Emajõel ja Narva jõel neid omapäraseid, laia „maoga" sõidukeid, veel kuuldub nende laelt üle vee kõlavat lodjavenelaste laulu. On aga asjatundjate arvates veel vaid kümme või kõige rohkem paarikümne aasta küsimus, mil nii ühed kui ka teised on kadunud jäädavalt minevikku. Tehnika on juba riisunud peaaegu kõigil Emajõe lotjade mastid, tehnika teeb lõpu ka omapärastele sõidukitele endile. Raudteed ja omnibused viivad lodjamehe leiva ja sunnivad mehe enda otsima omale teenistust teistelt aladelt.

Vanad head ajad...

Praegu on meie jõewetel liikumas weel 50 suuremat lotja, mille maht üle 50 brutto reg.-tonni, koguruumiga üle 4000 reg.-tonni. Palju pole ka wäiksemaid „lodjapoegi", mis mahult juba hakkawad lähenema tawalisele laewpaadile.

Kokku wäiksematega wõib meil lotjade üldarwu arwestada saja ümber,

nagu arwab lotjadega ja lodjameestega alaliselt kokku puutuw Tartu sadamakapten Kaid Matiel!

Neid lotje wõib näha alaliselt liikwel meie suuremal jõewee teel: Wõrtsjärw-Emajõgi-Peipsi-Narwa jõgi. On juba möödas ajad, mil nad liikusid weel kirjukswärwilistena kuni masti tipuni. Tänapäewa lodi on weel waid wana, hall sõiduk, mis wõib weelindlikult muutmiseks aegajalt üle wärwatakse.

Wanemad sadamaametnikud Tartus teawad jutustada õige kirewaid lugusid neist omaaegseist kirewateist lotjadeist. Eriti paistsid silma Pihkwa lähedalt Talapski jaamast Tartusse tulnud lodjad. Talapski lotja wõis eraldada teistest juba kaugelt. Mastis oli tingimata wiktik tuulelipp, mis kujutas endast kalakukku, laewa wõi muud. Selle lipu ülemise kui ka alumise ääre kulge olid weel kinnitatud punased, kollased j. m. heledawärwilised riideribad. Nagu lodi ise, nii oli ka ta mastki wärwitud eredawärwiliselt kirjuliseks, samuti ka rohutu jäme tüürimõlu, mida kaunistasid weel wärwitud joonised, rõngad ja muud ilustused. Wene ajal oli Talapski mehe lodja kajuti seinale tingimata maalitud ka wenekeelne tekst:

„Jumal keisrit kaitse sa!"

Nii tundis end lodjawenelane oma sõidukis kõigiti kodustes oludes, kuna tibatillukese kajuti nurgas ei puudunud ka lodjalt laualt wõetud pühapilt.

Kui kodusest weelgi puudus tuli, andis laeva lodjamehe lahutamatu seltsiline — lõõtspill. Weel aastat kümme tagasi armastasid tartlased õhtuti sadamas käia waatamas lodjawenelaste „pardapidusid". Lodja katusel lees „samowar" ja hüürgas „garmoshka". Mehed tie rüüpasid pudelist, lõid laulu, nii et sadam kajas ja tegid sadamakaldal ehtsat wene tantsu Tartust ülesostetud oma külast pärit piigadega. Kui siis weel juhtus sadamas wiibima oma sõidukiga ka Emajõe populaarseimaid lodjawenelasi ja wana wene wembumees Malaihkin, oli lõbu lakalt.

Loomulikult, et pummeldamise hoos juhtus mõnda mundki peale laulu ja tantsu.

Nii Emajõe äärsetes kõrtsides

on lodjameestel säilunud weel tänapäewani kõwade „löömameeste" kuulsus.

Eriti agarad sel alal olid ja on wäiksemal määral weel praegugi Wasknarwa ja Audowa mehed.

Maksud on südamel.

Nüüd on aga ringi maju awaldanud prefekti [illegible]. Sadamas tehakse waid oma [illegible] naalid, tühjendatakse kiirelt lodi, wõetakse peale pudelikene kaaia ja minnakse jälle.

Seit ajad on rasked.

„Uh, mis — midagi ei teeni!" — lööb käega habemik lodjawenelane, kellega sadamas juttu teeme. Weduid on wähe. Peaaegu kõik firmaad on endile weel soetanud ise lodjad. Nii a.-s. Lutheril on neid Emajõel liikwel terwelt neli. Lodjamehe elu teewad raskeks ka uued Mustwee ja Peteri raudteed ning weoautod, millised järjest rohkem tööd käest ära kiiswad.

„Wat, ja maksud-maksud!" Wene ajal, mil oli lotjandusele õitseaeg, ei olnud mingeid makse. Nüüd aga näiteks 50 reg.-tonnilt tuleb maksta Tartu sadamasse tulles 3 kr. 50 senti, tühjalt wälja sõites weel kaks ja pool kr. [illegible] maks laubalt, mida weetakse. Iga 100 kantmeetri tüwepuude puhul tuleb laadimaksu ühelt kroon. Need on igakordsed maksud. Peale nende tulewad weel muud, mida õiendatakse kord aastas: 3 kr. laewanduse-üksustusfondile, kaks krooni lotja aastamaks j. m.

Ei taha aga ka unustada kaua pulserinde. Nimelt on weel waid mõnes üksikul lodjal purjed. Tuulevaiksel ajal [illegible] sõita [illegible]. Ka mallawad purjed kulusid suure summa.

Nii ongi suuremal osal lodjadest mastid maha saetud.

Masti on jäänud waid üks lotja [illegible] tulles, mille külge kinnitatakse [illegible]. Jõel ja järwel [illegible] [illegible] weetuna. Sellest [illegible] on [illegible] ka juba wähenenud lodjameeskonnade arw. Nüüd 2—3 meest lotja peale, kes [illegible] hoiawad.

Ei [illegible] lotja [illegible] pulseri [illegible] [illegible] kaunistatakse laealt [illegible] weel [illegible] ja rohkem [illegible] karawan. Pulser tuleb [illegible] ja lodjawenelased mõnikord wahetewad oma sõidukite katusel, [illegible] Emajõe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kurwameelseid laulukesi. Tecfond Peipsil Tartusse tuleb, olenewalt muudugi ka weetasemest, 24 tundi ja rohkemgi.

Pildil: üks minevikku rändajatest Emajõe lotjadest mahasaetud mastiga Tartu sadamas.

Sild kaotab lodja mastid.

On ju lodjad raskelt koormatud puudega, propidega, kiwidega jne. Suuremateks wedajateks on seni olnud ja Tartu linn, millistele küttepuude wedaga lodjamehed-omanikud teeniwad igal aastal kaunis tubli summa. Ingliswiisile hakkab Peipsi aarsel selle wastu saabuma Tartusse rohkelt lotje kaupadega, kapsastega, kurkidega, marjadega ja seentega, mille kaswatamises ja korjamises ollakse wene külades eriti agarad.

Tuhjalt allawett sõidakse aga Tartust Peipsile juba 6—7 tunniga. Purjede waral liikumine oli maidagi aeganõudwam, kuigi andis Emajõe romantikale tubliisti liiga. Nüüd ähwardab aga ka seni-püsinud lodjamastidele teha lõpu walmimas-olew uus Luunja sild.

Selle alt enam mastidega lodjad läbi ei pääse

ja tuleb paratamatult saag tööle panna.

Et weel kuidagi oma tulewikku kindlustada, on umbes pool kolinat lodjaomanikku oma sõidukitele laskunud mootorid sisse monteerida. Kuid seegi ei tule palju odawam kui wenelaewa puksiirimine. Annab waid rohkem iseseiswust, kuna wõimaldab igal ajal teele asuda, ilma et tarwitseks oodata ja otsida kaubaks uhtselt wedajaga pakkumiseks.

Wäga selle tõttu pole imestada, et uusi lotje wiimastel aastatel üldse pole juure ehitatud. Wiimase laskis weel ehitada Tartu puukaupmees Grishakow.

See lodi läks ilma purjedeta maksma üle miljoni sendi.

Nüüd on muutunud aga juba wäga kulutamaks waljawaated sellise summa tasateenimiseks. Peab meeles pidama, et puust lodja eluiga on waid paarkümmend aasta ümber. Suurem osa meie lotje on aga ehitatud kõik enne maailmasõja puhkemist. Kui nad seni weel wee peal on püsinud, siis waid selle tõttu, et tehakse alaliselt remonte. Räägitakse juba lotjadest, millel pole jäänud remontide tõttu enam ehitatud lodjast pilbastki.

Kuidas lodi saab nime.

Üks wanemaid lotje CHZ, mille omanikuks puukaupmees Aleksander Wesliga ja mille suurus 90 reg.-tonni, on Audowas ehitatud seegi juba 1910 aastal. Õige wana on ka puukaupmees Grishakowile kuuluw kõige suurem lodi CWL, mis on õige [illegible]. Ta pikkus on 23 ja laius 11 meetrit. Sadadest [illegible] ei ole [illegible] enam jättaa. See suurem lodi suudab mahutada oma lasta „lahtu" wabalt 160 kantmeetrit küttepuud.

Lodjad ei kanna harilikul kombel erilisi nimesid [illegible], waid nad märgitakse tähtedega alfabeedi järjekorras. Nii kaunewad praegu kõigi lotjade „nimed" kolmelt tähest,

kusjuures esimene on „C", mis tähendab lotja üldse ja eraldab ta teistest weesõidukitest.

Lodi nr. 1 oleks nii siis CAA, nr. 2 — CAB jne. kuni tähestik läbi. Siis algab jälle otsast peale CBA, CBB, CBC jne. [illegible] Tartus wehida, wõib ta [illegible] meie lodjaloomastikku. [illegible] Tartu sadamas. Ainult üksikud [illegible] [illegible] Warnjale wõi Piirisaarde. Omal ajal [illegible] ka Wasknarwa õige palju lodjad, kuid nüüd on [illegible] lodjandus juba [illegible], samuti kui Narwa jõelgi on weel waid wäikesemaid praame.

Eesti iseseiswuse ajal on weel suure ehitatud waid kümmekond uut lotja. Neist osa tuldi Tartus ja teised kuulsamates lodjaehitus-kohtades: Warnjas ja Wõõpsu ümbruses, kus ehitatud ka suur osa meie lotjadest. Seda meie suhteliselt Audowa ümbruses [illegible] sõidukite ehitamisel [illegible] [illegible] jeedremendid.

Audowa ümbrusest saadi paremaid ja pikemaid mände,

millesta pole lodja ehitamine üldse mõeldaw. Eriti on tähtis puu pikkus, kuna lodi ehitatakse pikkade lauadest. Nii peab laud ulatuma wöörist ahtrini. Kuulsamaks lodjameistriks oli wenelane Jashkow, kes aga nüüd on juba surnud. Ta poeg tuli Eestisse ja elutseb praegu Tartus.

Uus kord nõuab harjumist.

Nii juba eelpool oli juttu maksudest, mis teewad tuska lodjameestele, siis samad „maksud" annawad tublisti tööd ka Tartu sadamakaptenile ja ta abilistele. Tuleb mitu korda päewas kontrollida, et mõni lodi salamahti allawett ei laaks, jättes maksud õiendamata. Häda on eriti laadungimaksuga, mille wähendamiseks mees kipub ikka laadungi tegelikust wäiksemana registreerima.

Lodjawenelasel polnud Wene ajal waja maksusid maksta ega üldse sadamas käimist registreerida. Uue korraga harjutakse aga wisalt. Maksu õiendamata jätmine aga weel maksmisest ei päästa. Lodi otsitakse ikka üles ja siis tuleb lisaks muule ka trahwiraha. Wenelane on aga lihtsameelne ja katsetab siiski — wast õnnestub järgmisel korral. Seni oli trahwiks 1—5 krooni. Sadamakapten Matiel, kes lodjameeste hingeelu wäga hästi tunneb, on katsunud ikka kergelt läbi tulla. Mis ja teedki sellise mehega, nagu wana lodjawenelane, keda kõik hüüawad Emajõel „polkownikuks", ja kes oma nimegi ei oska trahwikwiitungile alla kirjutada?

Nüüd on aga Tartu sadamas maksew uus kord,

mille järele tuleb trahwi maksta juba wähemalt 10 krooni.

See on kohutanud ära ka lodjawenelased. Läinud aastal weel igawene wembumees Malashkin maksis 10 krooni, kuid tänawu pole ette tulnud üldse ühtki trahwimist.

Lodjawenelane harjub uue olukorraga. Mööda Emajõge Peipsi poole sõites ta istub murelikult oma kajuti katusel, imeb plotskit, rüüpab aegajalt pudelist ja ümiseb omaette kurba wiisikest. Tema ilusad ajad on läbi.

ELVA uudiseid.

Suri tundmatu mees

Elwa raudteejaama piirkonnas warises kokku keegi tundmatu meesisik. Jaoskonnaarsti juures hertis ta hinge. Mehe juurest ei leitud ühtki isikut tõendawat dokumenti.

Suvitajate arv

Elwas suureneb õige jõudsalt. Seni on registreeritud 800 suwitajat, neist on wälismaalasi 30.

Valga praostkonnas on 25 protsenti tasunud liikmemaksu.

Walga praostkonna sinodil Elwas selgus aruandest, et praostkonnas kirikuliikmed ei maksa korralikult oma makse. 66.000 liikmest on tasunud maksu ainult 16 tuhat ehk 25 protsenti.

Weel konstateeriti, et praostkonnas on suurenenud wiina tarwitamine ja kõlbline elu on langenud. Seda näitab eriti suur ebaseaduslikkude laste arw. Otsustati hakata erilise hoolega wiisist lewitama ajuniktude hulgas, kuna selles ringkonnas leidub weel õige wähe puhkekoja. Pagantuse ja uiulahkluse wastu otsustati alustada teramal wõitlust.

Praostkonnas on aasta jooksul sündinud [illegible] surnud 937 inimest.

Saatuslik pruudi kirja toomine wõjastikust.

Tapmiskatse Paluperas.

Palupera wallas sai wintpüssikuuliga haawata Eduard Hirt. Noormees oli läinud õhtul Wallimäe talu wõjastikku oma pruudi kirja ära tooma. Nimelt oli E. Hirt leppinud oma talus elawa pruudiga kokku, et nad panewad Wallimäe talu wõjastikku teatud kohta kirjad, kus siis kirwad need salaja ära toomas.

Teekordu kirja toomine lõppes aga noormehele õnnetult. Leidnud kirja, kõlas samal ajal ka wõisist pauk ja kuul tungis Hirtile reide. Nagu selgus, oli laskja Wallimäe talu peremees Kaarel Tiirman. Politsei uurib laskmise põhjust.

Ed. Hirti haaw ei kuulu eriti raskete hulka.

Nüüd sõidame suvitama!

Naerul lastenägudel peegeldub rõõm eelseisvaist suvelõbudest. Lastele on sealjuures suure tähtsusega

mänguasjad

Meil on neid mitmekesises valikus tüdrukule ja poisile, suurele ja vanale.

K.-ü. „Rahvaülikool" Tallinn, Harju 48, Pärnu mnt. 10.

Sooja pesuga palavuse vastu

Kuidas igas maailmakaares otsitakse abi põletawa päikese leitsaku eest.

Uhh, küll on palav! kuuldab nüüd kõikjalt, kui päike jälle korraks liigselt kõrvetab. Mõni karastab end jääkülmade jookidega, teine tõmbab veel viimasegi särgi turjalt. Igaüks võitleb omamoodi palavuse vastu ja enamajaolt on see asjatu võitlus.

Kesk-Euroopas kaitsevad end keskmiselt sajast inimesest kaheksakümmend järgmisel viisil palavuse vastu: nad söövad määratu hulga jäätist ja joovad jäähjahutatud jooke. Paljud võtavad ka külmi vanne. Teised lebavad poolpaljalt päikesepaistel. Kõik need kaitsevahendid ei vähenda aga palavusetunnet.

Hiinlased joovad kuuma teed.

Hiinlane, kellel kuumal aastaajal weel rohkem palawuse all tuleb kannatada kui eurooplasel, imestaks, kui ta näeks, kuidas eurooplane end palawuse wastu kaitseb. Hiinlane teeb nimelt just wastupidi. Ta laseb wee kuumaks minna,

wõtab siis kinase räti, kastab selle wette ja hõõrub sellega keha üle.

On ta hõõrumise lõpetanud siis joob ta kaks kuni kolm klaasi teed, aga nii kuumalt, kui ta taluda suudab. Sellega saawutab ta, et ta wiis kuni kuus tundi mingit palawust ei tunne. Ta on targem kui eurooplane, kes neelab määratu hulga külmi jooke, et siis kolmeks kuni neljaks minutiks jahedust tunda.

Sest igal inimesel peaks juba kogemusist teada olema, et pärast jahutamist, kuumus end kahekordselt tunda annab. Walesti toimiwad ka inglased, kel weel enam kui teistel eurooplastel tuleb kannatada kuumuse all,

sest et nad iga kahe tunni tagant külma wanni wõtawad.

Tugewa lõunapäikese ajal, palawail päewil, nii kella kaheteistkümne ja kolme wahel, ei peaks keegi ilma peakatteta pikemaks ajaks tänawale wõi muidu wälja minema, sest siis wõib kergesti saada päikesepiste. Ses suhtes wõiksime palju õppida araablasilt wõi türklasilt, kes ka kõige kuumemail päewil katawad pea ja kaela turbaniga wõi rätiga.

Kummaline jahutamisviis.

Omawääraselt kaitseb end suure kuumuse wastu ka ameeriklane. Keskmiselt on New Yorgis ja Chicagos palju kuumem kui Kesk-Euroopas. Õige ameeriklane ei kanna talwe kestel sooja aluspesu,

küll aga suwel, kui kuumus on waewalt talutaw.

Siis tõmbab ta endale trikoopesu selga. See kõlab küll kummaliselt, aga ameeriklane on juba ammugi leiutanud, et suure kuumuse puhul ei tule kergesti riietuda wõi koguni paljalt päikese kätte minna.

Weri sisaldab nimelt rohkesti ka wett ja tugewa kuumuse juures awanewad naha poorid ja keha eristab wett nahale lerkiwate tilkadena. Seeläbi tekib katastroof: nimelt inimene wõib kergesti saada päikesepiste wõi kuumuserööti, s. o. südamenõrkemise. Kui aga keha kaetakse trikoopesuga, jääwad poorid suletuiks ja nii palju wett ei saa kehast eralduda. Üldine tunne on nii igatahes parem. Kõigepealt tuleb nii wähe kui wõimalik külmi wedelikke juua.

Palavad päevad karusmantlis.

Ameerika cowboyd rohtlaantes kannawad kõige kuumemail päewil paksu willaseid särke, kuna nad talwel zefiir- ja siidpesu kannawad. Ungari lambur pustas ja tshikosh (hobusekarjane)

kannawad palawail päewil lambanahkset kasukat ja wiltmantlit,

ja alles õhtul wõtawad nad selle seljast. Neeger ja teised metsrahwad määriwad kogu keha õliga sisse, et poorid jääksid kuumuse eest kaitstuiks.

Mussolini ähwardab kättemaksuga.

„Laimujutud" itaallaste taganemise kohta.

(ETA) Milaano, 18. juunil. (Reuter). Mussolini on annud wihase wastuse wälismaa ajakirjanduse „laimujuttudele" itaallaste taganemise kohta Guadalajaras. See wastus on ilmunud allkirjata artiklina ajalehes „Popolo d'Italia", kuid ei ole kahtlust, et artikkel on Mussolini enda kirjutatud. Artiklis ütelbakse: Fashiste sai surma sadu ja sadu, haawata 2000. Kus, millal ja kuidas nende eest kätte makstakse, ei saa praegu ütelda. Ent on kindel, kindel kui usudogma, et kättemaks tuleb.

Olles seletanud, et taganemine oli ekslitus, artikkel jatkab: „Kongid haawatutega olid weel liikumas hospidalite poole, kui fashismiwastases ajakirjanduses puhkes wihkamisest õhetaw laimukampaania. Selles bandiitlikus ettewõttes mängis Briti ajakirjandus eranditult juhtiwat osa, samuti Prantsuse pahempoolne ajakirjandus."

Walitsuswastased haarawad Bilbaosse wiimaid teid.

(ETA.) Salamanca, 18. juunil. (DNB.) Bilbao frondilt teatatakse, et walitsuswastaste 5. ja 6. brigaad on Asua lähedal, mis asetseb Bilbao kesklinnast kolm kilomeetrit põhja pool, loonud ühenduse walitsuswastaste kolonniga, mis on ebasi tungimas piki rannikut. Walitsuswastased on kõikidel Bilbaost wäljawiiwail maanteedel jõudnud linna piirini, wälja arwatud ainult Bilbao-Santanderi maantee, mis on aga walitsuswastaste suurtükiwäe tule all.

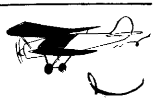

Tüdruk, kes lendas.

Billil oli äärmiselt tähtis lõpetada kiiresti oma raamatut, kuid Justine'i lennukimürin ei lasknud teda iial töötada rahulikult. Öösel murdis Bill angaari sisse, et rikkuda mootorit, kuid...

„Muinasjutt ja meie aja lapsed" — poiss, kes ei saanud magada. „Surmahüpe" — akrobaadi armastus. „Kulla needus" — mäss merel. „Kujuteldud roim" — mees, kes nägi tulevikku. Noortele ja lastele — „Mereröövlite saarel" lõpp. Rikkalikult nalja. Bridzh. Ristsõnad.

Ilmus

„Perekonnaleht" nr 25.

Alati uus,

põnev ja mitmekesine, pildirohke ja sisukas on teie lemmik

RAHVALEHT

Kodus ja väljas

Luulel̃ine organdi.

Kesk meie moodsat asjalikku aega tuleb äkki see ihaldusväärne kleit, mille pitsidega ülekülvatud tullvolangid, puhvkaised ja väike kaelakrooge mõjutavad luuleliselt.

Neglizees ja stiski riietalud.

Nüüd eelistatakse kimonot mantli tegumoes ilma mingisuguste kõrvalekaldumisteta, selle-eest aga valitakse hästi suurelilleline materjal, mis iseendast mõjub dekoratiivselt.

Suweluules.

Valge pikeekleit sportlikus tegumoes laiade revääridega ja lühikese sileda seelikuga omab täienduseks tumesinise jaki ja puna-valge-sinise kaelaräti. Võib-olla eelistate madrusekleiti meresinisest kergest siidkrepist valgete pasplitega, valge kaelasidemega ja vööga.

TEDRETÄHTEDE,
vistrikute, päikesepõlendiku ja higistamise puhul, samuti merirannal, tarvitatakse juba aastakümneid
PROV. H. JÜRGENS'i
BOR-THYMOL SEEPI

Tänapäeval hakkab meie naiste seas, jumalale tänu, ikka enam kaduma ebaliius harjumus suvel kodus hommikukuubedes ringi lonkuda ja nii endale „olemist mugavaks teha". Mõnus kodune riietus jääb küll ka edaspidi moodsa intelligentse naise nõudeks, aga riietus, mis mitte pole sääraseses mazamistoa-stiilis. Noored ja vanad daamid tahavad tänapäeval oma riietusega jätta muljet, et nad tunnevad end mugavasti ja hästi, et nad aga alati on tip-top korras, olgu see siis varahommikul kell kaheksa või õhtul kell kümme.

Tubaseks oleskeluks pakub mood terve rea kleite ja esemeid, milles naine näib veetlev ja sellegipoolest täielikult riietatud. Vaevalt ka keegi võib siin tulla ettekäändega, et tal mõne säärase odava asjakese jaoks ei jatku raha. Sest midagi maailmas ei saa nii võluvalt, korrektselt ja odavalt valmistada, kui näiteks kodukleidikest kirjutrükilisest pesuriidest.

Kodukleitide kohustuseks pole olla eriti silmatorkavad või eriti heast riidest, põliseks kandmiseks. Kodukleit peab hästi istuma ja hoolikalt oma kandja kehakuju järele õmmeldud olema. Kui ise ei omata küllalt osavust sellise kleidi õmblemiseks, leidub mõni kodune õmblejanna, kes selle töö võrdlemisi odava hinna eest sooritab.

„Ma tahan, et mul kodus oleks hästi lahe," ütleb mõni naine. Kuid lahedus ei tähenda veel seda, et kleit peab lohakalt ümber keha rippuma. Inetud „reformlõiked" rippuva taljega ei peaks tänapäeval kleidi õmblemisel enam üldse küsimusse tulema. On sadu mitmesuguseid, maitsekaid ja huvitavaid tegumoode, ja igas moeajakirjas leidub palju huvitavaid kodukleite.

Tükk triibulist riiet lõigatakse katki ja asetatakse osavalt nägusate vormide ja joonte järele kokku; ning isegi mitte päris saledad naised ei tarvitse loobuda mugavusest, ilma et näeksid välja ebaesteetilised. On täpilisi ja lillemustrilisi riideid, mis võimaldavad mugavaid tegumoode, rõhutamata liiaks tugevasti jooni. Ühevärviline linane praktilistes ja ebapraktilistes värvides jahutab meeldivalt otse kehal kantuna, krepid on selletõttu praktilised, sest et neid, kui nad enne õmblemist on pestud ja triikimatult juure lõigatud, ka hiljem pärast pesemist iial enam ei ole tarvis triikida, mis on kasuks nii rõivale kui tema kandjannale.

Väga mõnusad koduseks kandmiseks on hästi rätsepalõike järele õmmeldud pesupidžamad ja pidžama-kompleed, milliseid võime kodus kanda varahommikust hilisõhtuni, ja mis igal juhul esinduslikud välja näevad. Helisegu uksekell ja tulgu ootamatu külaline, ööpidžamas hooletult väljailmumine aga tunnistab seltskondlikust kasvatamatusest ja häda daamile, kes usub end olevat mondäänse, kuna ta sellist pidžamat terve päev kannab. Vastupidi! ööpidžama kuulub ainuüksi magamistuppa, ka mitte rannale, kuigi ekslikul viisil mõnikord rannal näeb selliseid pidžamasid.

Ka püksseelik vastab täielikult koduse mugavuse nõudele, just niisama nagu ühestükis õmmeldud kleit püksseelikuga ja sügava seljadekolteega; saledad naised võivad isegi söandada sellist kleiti paljal ihul kanda, ja selles seisabki nende kleitide mõnusus. Ei tarvitse sugugi elada Kalifornias, et kuuma suvepäeva toas ja aias veeta pükstest ja pihikust kombineeritud ülikonnas, mis on valmistatud lillelisest krepist.

Jalgade jaoks on sandaalid ilma sukkadeta kõige kohasemad. Sellist koduülikonda saab kuumal päeval minuti jooksul seljast visata ja pärast värskendavat duśśi või vanni jälle minutiga selga panna, nii et isegi ootamatu külaline ukse taga oodata ei tarvitse.

Elegantsed
BETA
cottonsukad
HIND: Kr. 2.50

DAAMID!
Aurulokid (ilma elektrita), elektri-aurulokid võistlemata headuses.
Hinnad odavad.
Salong
„Frederick",
Vene 1-10. Tel. 436-45

Nipet-näpet.

Lühikesi smokingjakke kirjutrükilistest siididest ja linasest kantakse valgete, tumesiniste ja mustade seelikute juure. See kombinatsioon näib väga šikk ja nooruslik.

Vöösid, kübaraid ja välkseid keepe grosgrain-, satään- ja muareepaeltest toob mood õhuliste suve-õhtukleitide juure tüllist, organzast ja pitsist.

Stiliseeritud õhtukleidid avarate seelikutega töötatakse pastellvärvilistest musliinidest ja organzast. Huvitavad nende modellide juures on rikkalikud lilligarnituurid, mis ehivad kleidi palistust. Roosid, tulbid ja mooniõied seotakse lehtede ja viljapeadega ja paigutatakse ebakorrapäraste vanikutena seeliku alläärele.

Naha katab ühtlaselt ISIS PUUDER
AS EPHAG, TALLINN

Võidke oma nahka
Eukutol 6-kreemiga
või
Eukutol-päevitusõliga
siis võite murelult nautida õhku ja päikest! Vabas õhus, sportimisel, päikesevannil ja supelrannas kaitseb Eukutol nahka päikesepõletuse eest, andes Teile sportliku, pruuni jume.
Eukutol-näovesi
värskendab Teie nägu palavail päevil.
A.-S. „EPHAGI" LABORATOORIUM
TALLINNAS.

Mõned näpunäited moeasjatundjailt.

Pr. Luts ja pr. Nerep, moeäri Favori omanikud, annavad allpool algava suvehooaja puhul nõuannet moeküsimuste kohta:

„Muidugi meeldib Teil jalutada suvel mererannal uusas trikoos, olla teistest imetletud. Trikoole annab õieti ilmet ta värv. Tänavu on moes heledad ja kirjud trikood, mis annavad eriti elava rannapildi.

Moeuudiseks on rannakostüümid, mis koosnevad pükstest, undrukust ja svitrist. Undruk toonitab naiselikkust. Sviter on kinnise kaelusega ja lühikeste varrukatega. Rannakostüümi juures tarvitatakse meeleldi mingit päevavarju.

Erilise uudisena on sandalettide sukad, mille põiad on värvilised. Sportlikuks otstarbeks tarvitatakse polosukki, mis on alati mustriga. Õhtupoole on daamidele kandmiseks erilised, väga kerged sukad, mis on õhukesed nagu ämblikuvõrk.

Pluusideks on võetud tarvitusele linane ja pits. Pitsist pluus kaotab populaarsuse.

Tänavu kostüümid, mis on valmistatud prodeeritud linasest, mõjuvad väga elegantsena. Kindad on sellel suvel jälle tarvitusel. Kinnaste materjalina tarvitatakse linast, siidi, tafti ja tülli.

Ka lilled, väga mitmesugustes värvides, on kaunistajatena hinnatavad kübarail, kostüümidel ja kleitidel.

Ka käekotid on valmistatud linasest, kuid uudisena on siin valmistamismaterjalina tarvitusele võetud õlg.

Lõpuks mõned juhised härradele.

Et päike vauks enam avaldada oma kosutavat mõju, selleks tarvitatakse tänavu supeltrikoond ülemise jaota — supelpükse. Mõnedel neist on vööd kohe peal, kuid on ka supelpükse, millele on talje kohale kumm sisse kootud ja see suudab täiesti vööd asendada. Värvidena on tavaliselt ikka sinine ja must, kuid uudisena on härjaverevline.

Härrad tarvitavad nüüd väga heledaid ja kirjusid kaelasidemeid, ainult täiesti heledate ülikondade juure kantakse tumedat, et see mõjuks kontrastselt.

Hiiglane keisritroonil

Senlawaldamata andmeid Peeter Suure elust.

Julmad karistused streletsitele.

5

Peeter ise mõtleb wälja piinamisewiise.

Saabunud Euroopa reisilt tagasi, näitab Peeter end Poola kuninga Augusti ulikonnas. Mõni päew hiljem wiibides banketil, mille korraldab kindral Schein,

haarab ta kätte käärid ja hakkab lõikama maha meeste habemeid.

Seda peetakse ainult tsaari naljaks. Arwatakse, et see on tingitud sellest, et tsaar ise ei saa uhkeldada oma habemega, sest et tema habe on üsna hõre. Kuid ei! Juba mõni päew hiljem ilmub ukaas, mis nõuab kõigil kodanikkudel habeme mahaajamist. Kuid alles tuleb streletsite kätte.

Kui kõjawäelasi ei hinda tsaar streletsie kuigi kõrgelt. Azowi all näitasid nad tolle oma wõimetust. Ta on ainult näinud, et streletsid seisawad igal pool teel ees. Tarwis on teha nendega lõpparwed.

Uurimist streletsite asjus, mida alanud ja lõpetanud kindral Schein koos Romodanowskiga, peab ta puudulikuks.

Ta laseb Preobrazhenskojesse püstitada kakskümmend neli kaaki.

Ööd ja päewad kestawad piinamised ja hukkamised. Laibad põlewad tuleriidal. Ühte streletsi laseb ta piinata seitse korda. Siis laseb talle anda 90 hoopi, kuigi on küllalt 15, et tappa inimest. Polkownik Kornakow ei kannata piinamist wälja. Ta püüab oma kõri läbi lõigata, kuid see ei õnnestu ja piinamised jatkuwad. Ka streletsite naised ja õed wõetakse ülekuulamisele ja piinamisele. Üks streletsi naine sünnitab piinamise ajal, kuid sellele waatamata ei lõpetata piinamist.

Peeter tahab aga teada, millist osa on streletsite mässus mänginud ta poolõde Sofia. Üks strelets aetakse teiba otsa, antakse talle kolmkümmend piitsahoopi ja siis hakatakse teda praadima tulel, kuid sellele waatamata waikib ta trotslikult. Ka Sofiat ennast piinatakse.

Peeter ise mõtleb kõik wõimalikud piinad wälja, kuid ainustki sõna ei tule tema huultelt.

Samuti piinab ta oma noorema[t] poolõde Marfat. See tunnistab ainult, et ta on teatanud oma õele streletsite mässust ja nende kawast teda uuesti troonile tõsta. Peetri teada on aga Sofia awaldanud streletsitele üleskutse. Üleskutse oli küll olemas, kuid nagu selgus hiljem, oli see järele tehtud.

Aga Peetril on tõsine põhjus kahelda. Nowodewitshi kloostris oli Sofial olnud wõimalus pidada ühendust wälismaailmaga. Ta wõis wõtta seal wabalt wastu külalisi ja neid kostitada. Iga päew anti talle kümme sterljadi, kaks hanet, kaks waati kalamarja, kaks waati heeringaid, igasuguseid tupirjeid, wähkliõli, pangetäis mett, wiis pange õlut ja igasugused maiustusi. Pühapäewadel anti talle aga weel lisaks — kwaat anniisiwodkat ja waat harilikku wodkat. Kaid peale selle ei unustanud Sofia poolehoidjad teda kunagi kingitusteta.

Keiser timuka osas.

Ülekuulamise ei kinnita aga midagi, kuigi Peeter ise kuulab üle ja wiibib piinamiste juures. 30 septembril 1698. a. wiiakse esimest korda kaksada inimest hukkamisele. Wiet

[illegible] raudtatte [illegible] Peeter [illegible] Preobrashenski [illegible] mängib [illegible] Peeter [illegible] elu [illegible] on tarwis ainult oma ülesanne [illegible] panna [illegible] pahe, [illegible] streletside [illegible], kes wiibinud [illegible] kahekümne aasta hau[illegible] kel pole [illegible] midagi uhit streletsite [illegible].

Siis ajetab ta laiba reele ja rakendab ree ette sead ning wiib laiba hukkamiste juure. Laiba laieb ta [illegible] ajetada nii, et hukatute weri woolab peale.

Hukkamistel on Peetril aga peale muu oma tseremoonia. Nad tuuakse kohale saanidega. Iga hukatu peab teel kaagile hoidma kaes põlewat küünalt. Palu aiet täidab pikk wali. Wiiekumne kaupa laseb Peeter panna neid pea paigale ja ise raiub siis nende pead maha. Nii raiub ta maha 11. okt. 144, 12. oktoobril 206, 13. okt. 141, 17. okt. 109, 18. okt. 69 ja 19. okt. 106 pead. Kuigi tsaar peab lugu Lääne-Euroopa kommetest,

unustab ta timuka kohuseid täites selga panemast punast timukamantlit.

Kaksada streletsit laseb Peeter puua üles Nowodewitshi kloostri ette otse oma poolõe Sofia akende alla. Kolmele neist on wälmistanud Peeter ise palwekirjad tsarinna Sofiale. Palwekirjad kaes, laseb Peeter panna neile ilmuieb [illegible]. Kuid hukkamised ei piirdu ainult Moskwaga. Need on käimas üle maa. Kes on aga kahtlustataw wõi kahtlustataw süüdlane, selle pea langeb kirwe all. Hukkamistes tekib wäike paus, kui Peeter sõidab Woronezhi waatama, kuidas edeneb seal laewade ehitus.

Kuid 1699. a. jaanuaris algawad massilised hukkamised uuesti. Tuhanded laibad jäetakse wälja lebama, kus on nad koertel näridа ja sigadel tuhnida. Laibad mädanewad ja tilkuwad õhku, kuid matta neid ei lubata. Hukatute pead aietakse teiwastele ja need jäävad linna rahwa hirmuks püsima kuni 1727. a.,

s. o. weel paar aastat pärast Peetri surma. Oleksid teiwastele aietatud pead weel kusagil kõrwalises kohas. Ei, nad on Moskwas Punasel wäljakul. Iga wälismaalasele, kes külastab Moskwat, ajawad need teiwastele aietatud pead [illegible] peale. Need kõnelewad [illegible] et Wenemaal wõib igaühte oodata [illegible] saatus.

Kuigi Euroopa ei wõinud [illegible] inimtapmisega, turtakse [illegible] raamat pöllust Peetri hirmutegude wastu [illegible] jalgsiane [illegible] kirjutab nende kohta raamatu. See raamat liig Euroopas [illegible]. See tšaarnikke [illegible] annab põhjust Peetri jälle wihastada.

Astub mängu diplomaatia ja Peetri diplomaatidel õnnestub jõlmida kokkuleppeid raamatu hävitamiseks.

Siiski tänini on säilinud [illegible] raamatust mõned inglisekeelsed tõlked [illegible].

Hukatute perekonnad — näljasurma!

Mis puutub aga Peetrisse, siis ei hab[illegible]ta, et on täitnud timuka kohuseid. Ja [illegible] leb sellega. Nii läheb ta kord Preti [illegible] juure rõõmsas meeleolus seletades, [illegible] on löönud jälle maha kakskümmend [illegible] letsi pead. Et peade mahaloomist „wää[illegible]" pühitseda, joob ta ise ja sunnib Preti [illegible]dikut ära jooma

iga pea kohta üks naps!

Preti saadikul on õnn, et tuleb sellest [illegible]mišeit weel terwelt wälja, sest et Peetri napsid pole mitte wäiksed. Need on küllalt suured, et wõiksid wõtta inimesel elu.

Kuid Peeter ei piirdu ainult streletsite hukkamisega. Kelle ei leia ta olewat süüdi, selle saadab ta Siberisse. Streletsite naistel ja lastel keelab ta elamise Moskwas. Ühtlasi teeb ta üle riigi teatawaks, et keegi ei tohi anda streletsi naisele wõi lapsele almust. Kes juhtub seda tegema, sel saab osaks streletsi saatus.

Sellega mõistab ta streletsi naised ja lapsed näljasurma.

Ja juba tulewadki üle riigi teated näljasurnud streletsite naistest ja lastest. Näljasurnute laibad jäävad maa peale wedelema, sest et nende matmine on keelatud.

Ainult prowintside streletsite wastu on tsaar armuline. Neid ta ei hukka, waid teeb nad lihtsaiks sõdureiks. Siinjuures tuleb mainida, et streletsid olid Wenes eesõigustatud sõdurite klass. Neil oli lubatud ärisid teha, mis teistele keelatud oli. Selle tõttu olid streletsid rikkam kodanikkude liht. [illegible] mapaiswad bojaarid püüdsid selle tõttu [illegible] ja himuga, et saada aga kuidagi streletsiks. Streletsid omalt poolt ei tahtnud aga kuidagi nüüd meest enda ridadesse wastu wõtta.

Alles 1799. a. kewadel taipab Peeter, et ta on streletsite hawitamisega rutanud. Ta oli jäänud peagu sõjawäeta, kui mitte arwestada ta mängupolke.

Kiiresti asub ta jälle elkujäänud streletside ridu korraldama.

Ta moodustas neist uued polgud ja annab oma ukaasiga neile teatud õigused tagasi. Kiiresti asub ta uut sõjawäge uutel alustel korraldama. Jõudnud sellega lõpule, likwideerib ta streletsite polgud jäädawalt.

Kuigi Peeter peab oma poolõde Sofiat streletsite mässus peasüüdlaseks, ei julge ta siiski teda hukata. Ta laseb selle asemel Sofia pühitseda nunnaks, kusjuures saab wiimane endale nunn Susanna nime. Samuti laseb ta pühitseda nunnaks ka oma teise poolõe Margarita, kelle paigutab Uspenski kloostrisse Wladimiri kubermangu.

Mõlemad ta poolõed jäävad kuni surmani kloostrisse. Neist sureb Sofia 1704. a. ja Margarita 1707. a. Alles nende surma järele wõib Peeter wabamalt hingata. Ta teab, et pole enam neid, kelle ümber wõiwad rahulolematud koonduda. Kuid see rõõm pole kauaks. Pea kerkib nende asemele talle uus waenlane poja Aleksei näol.

(Järgneb)

Sport.

Tallinn-Viljandi-Mustvee-N.-Jõesuu.

AUTODE JA MOOTORRATASTE TÄHESÕIT PÜHAPÄEVAL.

Eesti mootorrataste ja autode tähesõit riigivanema auhinnale toimub pühapäeval, 20. skp. Tähesõidu finiš on tänavu Narva-Jõesuus, kuna stardipunktideks on senioridele Tallinn ja junioridele Tallinn ning Tartu. Tallinnast algab startimine pühap. hommikul kell 8 reaalgumn. aiast. Tee pikkus on senioridel 179,3 km ja see tuleb läbistada 10 tunni 39 minutiga, kusjuures keskmiseks kiiruseks on ette nähtud 45 km/t. (autod 50 km/t). Junioridel, kes stardivad Tallinnast, tuleb sõita 317,1 km ja Tartust startijail 299,9 km, keskmise kiirusega 40 km t (autod 45 km/t).

Tähesõitude eesmärgiks on sõidukite vastupidavuse proovimine mitmesugustel teedel, juhtide osavuse katsetamine ja mootorsõidukite kui liiklemisvahendite propageerimine. Terve sõidu kestel tohib masinat juhtida ainult üks isik. Marsruudi puhtalt läbistajalle arvestatakse 1000 punkti. Ebaõigel ajal saabumine kontrollpunktidesse või masina vigastamine toob trahvipunkte, mis arvestatakse 1000-st maha. Kaasasõitjate arvel aga saab sõitja jälle lisapunkte.

Tallinnast startivad seniorid läbistavad järgmise marsruudi: Tallinn-Kose-Kulmetsa-Türi-Käru-V. Vändra-S. Jaani-Viljandi-Põltsamaa-Kursi-Palamuse-Söödi-Mustvee-Iisaku-Jõhvi-Narva-N. Jõesuu. Sõrendatud nimetustega kohtades asuvad kontrollpunktid. Peale nende avalike kontrollpunktide on aga salajane kontrollpunkt Mustvee-Jõhvi vahelisel teel. Junioridel on erimarsruudid: Tallinnast V. Maarja-Simuna-Söödi-Mustvee-Iisaku-Jõhvi-Narva-N. Jõesuu ja Tartust Jõgeva-V Maarja-Simuna-Söödi-Mustvee-Iisaku-Jõhvi-Narva-N. Jõesuu.

Tallinnast stardib kuuldavasti poolesaja masina ümber. „Rahvalehe" spordtoimetaja H. Nõmmik teeb tähesõidu kaasa O. Veldemant mootorrattal kaassõitjana.

Rosemeyeri uued maailmarekordid.

Saksa autovõidusõitja Berndt Rosemeyer püstitas eile Auto-Unioni Grand-Prix võidusõiduautoga Frankfurdi M. ä. ja Darmstadti vahelisel riiklikul autoteel uue maailmarekordi (kõigile klassidele) 10 miili distantsil, saavutades kiiruseks 360,27 km/t. Senine rekord kuulus Rudolf Caracciola ja oli püstitatud Merzedes-Benz autol. Peale selle püstitas Rosemeyer rida uusi maailmarekorde 5000—8000 ccm klassidele:

1 km lendava stardiga 393,0 km/t; 1 miil lendava stardiga 389,88 km/t; 5 km — 376,25 km/t; 5 miili — 368,50 km t; 10 km — 357,21 km/t; 10 miili — 360,27 km/t.

Tenni wõitis Inglise TT 250 ccm klassis.

Inglise TT tsiklivõistluste sarjas peeti eile võidusõit klassile 250 ccm Man'i saarel 424,774-km distantsil võitis itaallane O. Tenni itaalia mootorrattal Guzzi ajaga 3:32,06, mis teeb keskmiseks kiiruseks 120,241 km-t. Teiseks jäi inglane „Ginger" Wood (Excelsior) ajaga 3:32.43 (119,55 km-t.), kolmandaks inglane E. R. Thomas saksa mootorrattal DKW ajaga 3:36.36 (118,46 km-t.), neljandaks L. I. Archer (New Imperial) ja viiendaks sakslane S. Wünsche (DKW). Tenni püstitas ka uue ringrekordi keskmise kiirusega 125 km-t. Iirlane Stanley Woods (Guzzi) juhtis kolmandal, neljandal ja viiendal ringil, kuid katkestas siis mootoririkke tõttu.

Võistluste peaala — võidusõit 500 ccm klassile — peetakse täna.

Wimbledoni tennisturniir,

mida peetakse mitteametlikeks tennisemaailmameistrivõistlusteks, algab esmaspäeval. Osavõtjate arv on erakorraliselt suur. Meesüksikmängus jagab Perry „pärandust" tervelt 118 mängijat, naisüksikmängus on võistlejaid 86.

Üksikutel aladel on asetatud mängijateks järgmised nimed:

Meesüksikmängus: von Cramm (Saksa), Menzel (Tšehhi), Austin (Inglise), Grant (USA), Parker (USA), Henkel (Saksa), McGrath (Austraalia) ja Budge (USA).

Naisüksikmängus: Jacobs (USA), Lizana (Tšiili), Marble (USA), Round (Inglise), Stammers (Inglise), Mathieu (Prantsuse), Jedrzejovski (Poola) ja Sperling (Taani).

Meespaarismängus: Hughes-Tuckey (Inglise), Budge-Maco (USA), Henkel-von Cramm (Saksa) ja Crawford-Mc Grath (Austraalia).

Naispaarismängus: James-Stammers (Inglise), Mathieu-Yorke (Prantsuse-Inglise), Jacobs-Sperling (USA-Taani) ja Dearman-Ingram (Inglise).

Segapaarismängus: Budge-Marble (USA), Petra-Mathieu (Prantsuse), Wilde-Whitmarsh (Inglise) ja Farquharson-Stammers (L.-Aafrika-Ingl.).

ODAV NAISTEMANTLITE NÄDAL

kuni 22. juunini valmisriieteäris „MOELA", Harju 34.

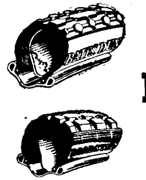

Ükskõik millist hinda Teie teiste kummide eest maksaksite, nad ei kindlusta Teile sarnast vastupanu ja pikka eluiga kui

DUNLOP

JALGRATTAKUMMID

AINUESINDAJA

J. PUHK & POJAD

Müügikohad üle maa.

KAWE Grand Prix ŠOKOLAAD

Ise raamimiseks,

piltide kantimiseks saate meilt kleepriba vastupidavast paberist 11 värvis. Tagaseljaks võtke pappi või kartongi.

K.-ü. Rahvaülikool

Tallinn Harju 48, Pärnu m. 10

HEIDENIA

XX sajandi petrooleumigaasikeetja.

Maksuta ja kohustusteta demonstratsioon esinduses:

H. URBANI & KO. TALLINN, Rataskaevu 22

Fotoaparaat

on küllalt väärtuslik

et tema eest hästi hoolitseda ja teda väliste mõjude eest hoida.

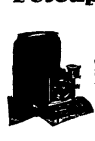

Nahast taska

kaitseb fotokaamerat igasuguste hädaohtude eest. Meil on tugevaid taskuid kolmes suuruses.

K.-ü. „Rahvaülikool"

Tallinn, Harju 48, Pärnu mnt. 10.

Päevitusõli

annab nahale ilusa pruuni jume. Pehmendab nahka ja hoiab ära kestenduse.

A/s. Prov. Jul. Üll.

Kasepakkude jäänuseid:

pakuotsi, pindu, saepuru ja höövlilaaste müüb

Põhja Poolitööstus

Aadr.: Tartu mnt. 105, tel. 301-04.

Tallinna kirikud.

Piiskoplik Toomkogudus. Toomkirik. Pühap. kell 10.30 h. jumalateen. ühine Pauluse kogudusega. Wõidupühal kell 10.30 h. jumalateenistus, õp. H. J. Karm. Laululehed. Jaanipäewal kell 10.30 h. armulauaga jumalateen. ühine Pauluse kogudusega. Jaanipäewal 12.30 päewal kurttummade jumalateen.. praost H. Kubu.

Jaani kirik. Pühap. kell 10 homm. jumalateen. armulauaga — praost H. Kubu, jutlustab kand. R. Kiwiranna. Kell 4 p. l. surnuaiajumalateen. Pirita uuel kalmistul — praost H. Kubu. Laululehed. Wõidupühal, kell 9.30 homm. jumalat. Laululehed. Jaanipäewal kell 10 homm. jumalateen. armulauaga — õp. B. Haselblatt.

Toompea Kaarli kirik. Pühap. kell 10 homm. jumalateen. pihti ja armulauaga — õp. S. W. Koppel. Wõidupühal kl. 10 homm. jumalateen. — õp. F. Stockholm. Kaitseliidu Tallinna Maleva orkester. Laululehed.

Püha-Waimu kirik. Pühap. kell 10 homm. jumalateen. armulauaga, õp. Th. Tallmeister. Wõidupühal kell 11 e. l. Rahumäel koguduse wanal kalmistul jumalateenistus laululehtedega. Jaanipäewal kell 10 homm. jumalateen. ilma armulauata — õp. Th. Tallmeister.

Pauluse kogudus, Toomkirikus. Pühap. kell 10.30 h. jumalateen., õp. R. Uhke. Lauluraamatud. Wõidupühal kell 10.30 h. ühine jumalateen. Piiskoplikus Toomkoguduses. Jaanipäewal kell 10.30 h. jumalateen. armulauaga, õp. R. Uhke. Lauluraamatud.

Nõmme Rahukirik. Pühap. kell 10.30 h. jumalateen. armulauaga, õp. A. Eilart. Jumalateenistusteks on annetatud laululehed 3 surnu mälestuseks. Wõidupühal kell 10.30 h. wabaõhujumalateen. kiriku õuel. Laululehed. Jaanipäewal kell 10.30 h. jumalat. kirikus. Lauluraamatud. Surnuaiapüha on edasi lükatud.

Peeteli kogudus. Pühap. kell 10 homm. jumalateen., laulatawad wennad. Kell 7 õ. kuulutustund. Wõidupühal kell 10 homm. jumalateen., jutlustab õpetaja. Laululehed. Jaanipäewal kell 10 homm. jumalateen., lauluraamatud. Kell 7 õht. piiblitund.

Kopli kirik. Pühap. kell 10 homm. jumalateen. Kell 4 p. l. palwetund kirikus. Teisip. kell 8 õhtul noorte piibliring õpetaja korteris. Wõidupühal kell 10 homm. Kopli metsas wabaõhujumalateen. Laululehed, pasunakoor. (Wihmase ilmaga jumalateen. kirikus.) Jaanipäewal kell 10 homm. jumalateen. armulauaga. Lauluraamatud.

Tallinna praostkonna korraldusel: 1. Diakonisside asutuse kirikus pühap. kell 10 hommikul jumalateen., kand. A. Juvets. Wõidupühal kell 10 homm jumalateen., mag. L. Teder. Laululehed. Jaanipäewal kell 10 homm. jumalateen. kand. G. Klaus.

2. Pühap. kell 4 p. l. surnuaiajumalateen. Tallinna Liiwa kalmistul, õp. R. Uhke. Linnateenijate orkester ja linnateenijate meeskoor. Laululehed.

3. Katusepapi 4, praostkonna palwelas, kuulutustunnid laupäewiti kell 7 õht. ja pühapäewiti kell 6 õht.; piiblitunnid teisipäewiti kell 7 õht.

4. Kopli tän. 22 kuulutustunnid pühapäewiti kell 6 õht., neljap. ja laup. kell 7 õht.

5. Raadiohommikupalwused igal hommikul kella 8.05—8.30 Jaani kirikus.

Praostkonna wik.-õp. R. Koolmeisteri kõnetunnid on kella 1- 2 Jaani koguduse kantseleis, Lembitu tän. 2.

Tallinna Linnamisjon, Kentmanni 6. Laup. kell 7 õht. kuulutustund. Kõnelewad õp. A. Horn ja wennad. Laululehed. Pühap. kell 6 õhtul kuulutustund. Kõnelewad õpetaja ja wennad. Laululehed. Wõidupühal kell 6 õhtul kuulutustund. Kõnelewad õp. A. Horn ja wennad. Laululehed. Jaanipäewal kell 6 õhtul kuulutustund. Kõneleb õp. A. Horn. Laululehed.

Lasnamäel, Taimja tän. nr. 6. Pühap. kell 5 p. l. kuulutustund. Kõnelewad külalised-wennad.

Pälkse tän. 5. Laup. kell 7 õhtul kuulutustund.

Ew. „Jeesuse Sõprade ühingu" korralduse. Pühap. kell 10.30 h. jumalateen. Rohuneeme kabelis. Laulukoor, laululehed. Jutlustawad wend A. Raudsepp ja teised. Laulsaid ja kaasasõitjaid palutakse ilmuda kell 8 homm. Kalaranda, kust mootorpaat kell 8.30 wäljub Rohuneeme.

Jaanipäewal kell 11 homm. kuulutustund Naissaare koolimajas. Jutlustab wend A. Raudsepp. Laulukoor, laululehed. Wäljasõit Kalarannast kell 8 h.

Weerenni tän. 2-a algawad kuulutustunnid augustikuul.

Nõmme kirik. Wõidupühal pidulik jumalateen. kell 11 homm. Solistid hr. M. Leewald ja prl. M. Saar (tšello ja laul). Laululehed, pasunakoor. Õp. O. Puhm. Jaanipäewal surnuaiapüha kell 11 homm., õp. O. Puhm. Laululehed, pasunakoor.

Issanda-Muutmise peakirik. Laup. kl. 7 õhtuteen. Pühap. kl. ½10 homm piht, kl. 10 liturgia-jumalateen armulauaga. Teenib ja jutlustab ülempreester M. Ausna.

Katoliku kirik. Pühap. kell 9 homm. püha missa; kell 11 peajumalateen., kl. 12 saksakeelne jutlus. — Õhtul k. 7 palweid. Kopli (26. algkool), 20. juunil kell ½11 homm. püha missa wenekeelse jutlusega.

Immanueli kirik. Pühapaewal, wõidupühal ja jaanipaewal jumalateenistused kell 10 hom. ja kl. 5 p. l.

Piiskoplik metodistikirik. Reedel kl. 7 õht. koguduse koosolek. Pühap. jumalateenistused, kl. 10 hom. ja kl. 5 p. l.

Päästearmee 1. korp. (Karu tän. 16.) — Laup. 19 skp. kl. 7.30 wabaõhukoosolek Kuhja tänawal. Pühap. hom. kl. 10.30 ühine pühitsuskoosolek 2. korpusega ja kl. 7.30 õht. päästmiskoosolek Karu tn. 16. Teisip. kell 7.30 N. N. õhtund.

Kolmap. 23 skp. wõidupühal wäljasõit Naissaarele kell 8 homm. Kalasadamast.

Jaanipäewal kl. 7 õht. wabaõhukoosolek Rannamäel.

Vastutav toimetaja O. Saaste.

O.-ü. „Vaba Maa" kirjastus ja trükk.